

prophanos, sed teneri eos pauperibus erogare, siue precepto iustitie secundum opinionem Archid. in Summ. 44. dist. quia communis est, ut testatur Major. in 4. dist. 24. quæst. 17. siue precepto charitatis iuxta tertiam D. Thomæ 2. 2. q. 185. art. 2. eo quod lib. 6. art. 11. quam tueretur Præpositus in Summ. 44. dist. 2. et Sarnien. de reddit. Ecclesiast. part. 2. cap. 2. et part. 4. cap. 1. et 2. Et propterea Præpositus ubi supra n. 4. vers. Exinde usus, dist. beneficia obtinentes non esse ex toto usufructuarios, quia non habent usufructuarius qualitates, sicut usufructuarii meriti, sed esse usufructuarios qualitates, quia tenentur redditus superfluos distribuere in alimoniam pauperum, & contra facientes peccant mortaliter, quod constat ex cap. Clericos, cap. Pastor, & cap. seq. 1. quæst. 2. ex cap. Illi autem, cap. Episcopos in secundo, & cap. fin. 12. q. 1. cum concord. Et ex his tollitur etiam ab omni intellectu eorum qui dicunt a Concilio in dist. 8. Nec deinceps, non prohiberi nisi administrationem, vel peculium superfluum. Præteritum quia Concilium, ubi voluit prohibere superflua,

59 expresse, ut paulo inferius in eodem cap. 2. §. Mobilium verò usum. Ergo eodem modo expresse in administratione, si superflua tantum prohibere voluisset, l. un. §. Sin autem ad deficientes Cod. de caduc. toll. & cap. Ad audientiam de Decem. Ad hæc cum in d. §. Mobilium, expresse prohibetur usus superfluos bonorum mobilium, fructuatorum fuisse in precedenti §. Nec deinceps, prohibere peculium superfluum & quia per prohibitionem usus superflui mobilium, quod minus est, multo magis poterat censeri prohibitus usus superflui peculii, quod magis est, c. Cum illorum, ibi, (Cum majora intelligantur prohibita quibus vetita sunt minora,) de sent. excomm.

60 Concludendum est igitur administrationem bonorum stabilium, seu peculium ex nulla causa, & nullo casu Regularibus esse permittam, Officialibus duntaxat exceptis. Facit decretum cap. 1. sess. 25. de Regul. quo precipitur, ut omnes Regulares tam viri, quam mulieres ad regulæ quam professi sunt præscriptam vitam militent, & component, & in primis ad obedientiam, paupertatem, & castitatem essentiam, necnon ad communem victum & vestitum pertinentia fideliter observent. Licet hoc quoque decretum Navarr. videatur excedere, dum affirmat Mobilibus Regularibus non arctari ad illius observantiam, nisi prius Monasterium, vel Religio ipsa a Superioribus instituitur, ac reformetur. Quod certe vim inferit litteræ illius Decreti, & mentem Concilii destruit, quod non præcipit Prælati & Superioribus tantum, ut reforment, sed Regularibus omnibus, ut ipsimet ad præscriptam regulæ vitam instituant.

61 Hæc omnia multo clariora apparebunt ex declarationibus sæptis editis à S. Congreg. Concilii in casibus contingentiibus, nam in causa Panormitana, cum quædam Monialis præter dotem Monasterio tributam, sibi reservasset senta quinquaginta annua pro suis necessitatibus, atque indigentis, petiit sibi fieri facultatem illa erogandi in usus prædictos, S. Congregatio censuit hanc pecuniam annuam, non obitante reservatione, jam quesitam esse Monasterio, ideoque defendendam esse rectè ad manus Abbatis, quæ primùm prospiciat necessitatibus Moniali oratrici, & quod reliquum fuerit, in usus totius Monasterii convertat. Præterea in causa

62 Neapolitana propositum fuit S. Congregationi dubium, ut infra, conceptum. In aliquibus Monasteriis nonnullæ Moniales censu, & annuo quodam reddito, & proventus, seu fructus percipiunt sub diversis contractuum speciebus; nam aliquæ in ipsarum persona emerunt certos redditus à personis laicis, aliquæ ab aliis Monialibus, aliquæ ab ipsis Monasteriis: aliæ verò dederunt pecuniam Monasterio, ut ex earum pecuniis fieret emptio nomine Monasterii ad rationem septem vel octo pro centenariis, & Abbatis dabant ipsis Monialibus illos redditus quos ex dictis emptioibus exgebant singulis annis. Aliquæ Monasteriis, seu eorum Superioribus certas pecuniarum summas manualiter pro indigentibus Monasterii dederunt pacto adjecto, vel etiam tacita conventionem adhibita, ut Monasterium, seu Abbatissæ certa redditus ad rationem tot pro centenariis eorum vita durante concedat. Queritur an Moniales prædictæ in huiusmodi casibus incurrant in penas per Concilium Tridentinum sess. 25. cap. 2. de Regular. in proprietas inlicitas. Etiam de licentia Abbatis, & ad Abbatissæ nutum, vel Conventus, seu Monasterii nomine percipiunt, Sacra Congregatio censuit in nullo supra dictorum casuum licere Monialibus dictos fructus, seu redditus percipere, & si perciperint, incidere in penas dictæ cap. 2. sess. 25. de Regular. Neque ab huiusmodi penas excusari ob licentiam Abbatis, quæ eam d. Concilii Decreto in supra dictis casibus concedere quidem prohibetur, sed debet ex suo munere ex Monasterii redditibus, vel elemosinis Monialium necessitatibus in dies subvenire. Ex quibus declarationibus apparet non esse amplius locum opinioni Joan. Andr. in Reg. Non est obligatorium, Calder. conf. 1. de Regul. & Abbas conf. 88. par. 1. exultantium licere professi de li-

centia Superioris Prælati accipere aliquam annualem provisionem à Conventu, vel à Provincia, puta futurorum decem, ut exemplificat Joan. Andr. vel quinquaginta, ut inquit Calder. & Abb. perfolvendam pro vestibus, & aliis personarum necessitatibus.

Item nec opinioni Navarr. in dist. cap. Nullam n. 25. 18. quæst. 2. assentiri licere Canonici Regularibus Hispaniarum accipere annuatim à Monasteriis portiones illas, quas vocant privilegiatas, nam quidquid esset de jure communi, jam post Concilium constat non licere Superioribus ejusmodi annuas provisiones cuiquam assignare, aut perolvere; sed debere eos in dies, & pro re nata singulorum necessitatibus providere; præsertim verò quia etiam in terminis juris communis contra Navarrum stat auctoritas Innocent. in cap. Dilectus il primo in fin. de prob. ibi: Nisi essent Regulares, qui nec propriam possunt habere 12. quæst. 1. cap. Non dicatis; & idem nec portiones distindas. Et quamvis Innoc. subdit, alii contra, hoc tamen non tollit quia prima dicitur sua opinio, ut declarat Decretum in cap. 1. de consil. prope finem, & Jalon. in l. Si idem cum eodem §. fin. num. 3. ff. de iurisdic. una. judic. Item contra eundem Navarr. est auctoritas Theodori, quem refert & sequitur Car. h. ian. usus. de reform. Clavell. tota art. 13. 14. & 15. Sed & vir gravissimus Joan. Gerlon. in Libello edito contra proprietarios in prima parte idem opusculum docuit viginti novem argumentis delumptis ex regula S. Augustini; & in secunda, circiter quindecim delumptis ex sacris litteris, & juris Pontificii decretis, licet non satis constet an hic libellus sit tribuendus Gerloni, ut legitur in illius præfatione. Ad hæc cum Archiepiscopus Urbani retulisset S. Congregationi se non potuisse adducere Moniales cujusdam Monasterii ad suscipiendam exactam vitam communem; ideoque illis proposuisse, ut fieret communis arca, cujus clavis penes Abbatissam existeret, & centus eam aptarentur tot sermola, quod essent Moniales, ita ut unaquæque haberet clavicularum sermola, & in eo allervaret pecuniam ex laborio, vel aliunde partam, que in ipsius tantum, & non in alterius necessitates erogari deberet abbatissæ, Sacra Congregatio hoc temperamentum ludicrum exultimavit, ac repugnavit Decreto d. cap. 2. quod jubet, ut omnia Superiori tradantur, Conventuique incorporentur; ideoque mandavit Archiepiscopo, ut quamdiu Moniales communem vitam non suscipiant, interdicere illis receptionem puellarum ad habitum & professionem. Et generaliter tam S. Congregatio Concilii, quam S. Congregatio Episcoporum, ac Regularium hanc receptionem prohibuit in pluribus Monasteriis Monialium, in quibus ex relationibus Episcoporum intellexit communem vitam non servari. Imò cum in specie id prohibuisset in quodam Monasterio Lycienis, & puella que in eo habitum Novitiarum susceperat ante prohibitionem S. Congregationis, iterum, ac tertio petisset se ad professionem admitti, offerens se communem vitam exacte observaturam, quin & redditus Monasterii pauperis auxilium, S. Congregatio semper abnuvit, periculum exultimavit profiteri in Monasterio, in quo Moniales omnes erant proprietarie. Plures quoque ordinationes ad vitam communem instituentiam, conservandamque fecit Congreg. Regularium in Decretis editis d. 2. Julii 1589. pro reformatione Monialium Civitatis Neapolitane, & Salerni. Et quamvis inter cetera fragilitati sæculi indulgentiam disposuerit, ut in Monasteriis, in quibus in eam usque diem retinebantur provisiones, & non omnia in commune conferebantur, concederetur licentia accipiendi aliquam subventionem pro religiosis necessitatibus de manibus Depositariæ, seu Abbatissæ, atque ad illius nutum, & quæ superfluent Abbatis erogare teneretur in communes usus Monasterii, ac Ordinarii, siue Superiores Monasterii quotannis exegerent rationem à Depositariæ & Abbatissæ de huiusmodi provisionibus, & in eas transgredientes graviter animadvertet, nihilominus postea facta relatione Clementi VIII. die 6. Maii 1603. Sanctiss. Sua addidit, ut Moniales tenerentur præstationes omnes ipsi assignatas Superioribus fideliter notificare, & consignare in certo libro notandas, & per communes Officialis Monasterii exigendas, ad hoc ut in usum ipsarum Monialium pro singularum religiosorum necessitatibus de mandato Abbatis per ministros publicos & communes Monasterii in totum, vel pro parte, ut opus esset, quotannis erogarentur.

63 Accedunt prædictis Decreta Clementis VIII. edita ad Regularium reformationem, quæ vel declarando Concilium Trident. vel illi addendo ad firmiorem observantiam, satis clare subulerunt corruptelas & opiniones initio relatas in hæc verba: Quod Tridentini Concilii Decreta de paupertatis voto custodiendo fideliter observentur, precipitur ut nullus ex Fratribus etiam Superior sit, bona immobilia, vel mobilia, aut pecuniam, proventus, census, elemosinas siue ex concionibus, siue ex lectionibus, aut pro Missis tam in propria Ecclesia, quam ubique celebrandis, aliunde ipsorum iussu labore & expensis, & quacumque nomine acquisita, etiam subsidia sanguineorum, aut piorum largitiones, legata, aut donatio-

64 nes fuerint, tanquam propria, aut etiam nomine Conventus possidere possit; sed ea omnia solum Superiori tradantur, Conventuique incorporentur, atque cum ceteris illius bonis redditibus, pecuniis ac proventus confundantur, quæ communis inde victus & vestitus omnibus suppeditari possit. Etiam ut Regulares omnem affectum proprietatis deponerent, voluit ut omnia ita confunderentur, ut ab eis discerni, ac separari amplius non possent. Ex qua quidem consuetudine eodem modo improbandum ab omni initio propositi; jam enim constat nemini Regularium assignari posse annuas portiones seu redditus annuos; cum omnia ita confundi debeant, ut vite necessaria communiter omnibus inde Ministrari valeant. Atque ita cessant opiniones Doctorum, qui in cap. Edicti de re scriptis, per illum textum scripserunt posse Abbatem cum consensu Capituli dividere redditus Monasterii & ordinare, ut singulis Monachis datur certa quantitas pecunie pro vestimentis realibus eorum necessitatibus, ut ibi per Decem n. 17. & in decisione bonorum Monasterii de Roncavalle latissimè per Navarr. in d. c. Nullam, d. num. 8. 18. quæst. 2. Item dum Concilium disponit, ut nemini Regularium liceat bona immobilia vel mobilia tanquam propria aut etiam nomine conventus possidere vel tenere, ne quisquam arbitri possit ea verba esse intelligenda de bonis; quæ Regularis

tenet sine licentia Superioris; Clemens hæc difficultatem sustulit, dicens: Nulla quorumcumque Superiorum dispensatio, nulla licentia quantum ad bona immobilia vel mobilia Fratres excusari possint, quinimò culpa & pena ab ejusdem Concilii decretis imposita & ipso facto incurrenda obnoxia sunt, etiam si Superiori assenserint illas concedere posse. Et his verbis similiter improbandum opinionem illorum, qui assenserunt Regulares excusari à proprietate, cum habent peculium de licentia Superioris & dependenter ab eorum voluntate & nutu; jam enim patet non pendere à voluntate & dispensatione Superiorum, quin omnia sint confundenda cum ceteris bonis Monasterii pro communibus necessitatibus. Rursus ubi Concilium d. c. 2. §. Nec deinceps, dixit, etiam ad usum fructum vel usum, administrationem, aut commendam; Clemens addidit: etiam depositi aut custodie nomine, ut intelligatur etiam administrationem illam quæ datur concedentis gratia seu in utilitatem Monasterii esse prohibitam Regularibus non officialibus, ex natura enim depositi est, ut fiat gratia concedentis tantum ut notat Bart. & DD. in l. Quod Nerva, ff. Deposit. Ad hæc quod ibidem simpliciter ait Concilium, Nec licet Superioribus bona stabilia alius Regulari concedere. Clemens ut omnes omnino comprehendat expellens inquit: Ne Superioribus, quicunque illi sint illo pacto liceat ejusdem Fratris vel eorum alicui. At demum quod ait Concilium, Administratio autem bonorum ad solos officiales pertinet; Clemens in §. Nullus, declarat nomine officialium non intelligi Superiores locorum, sed tres ministros duntaxat, nempe Exactorem, Depositarium & Dispensatorem. Quo loco Clemens expresse approbat opinionem Hostiensis Joan. Andr. & aliorum hic, qui dixerunt administrationem bonorum Monasterii posse demandari officialibus temporariis tantum, puta Elemosinario, Cellarario, & aliis huiusmodi, non autem illis, quorum officium veritatem circa spiritualia, puta Priori Claustrali vel Sacriste ut dixi supra, n. 42. Unde etiam sublati est dispositio, c. Edicti de re scriptis, & aliorum iurum, quatenus disponebant, ut administratio bonorum Monasterii ad Abbatem pertineret, ut ibi per Decem n. 17. & per Navarr. in d. c. Nullam à n. 8. 18. quæst. 2.

65 His decretis explicatur singula verba Tridentini Concilii cap. 1. sess. 25. de Regular. Nam quod Concilium in princ. illius text. generaliter ait: Bona immobilia vel mobilia quorumcumque qualitates fuerint; Clemens magnè specificè expresse adjecit aut pecuniam, proventus, census, elemosinas, &c. Quibus verbis satis clare improbat abutium quarto loco relatam in themate question. Canonorum Regularium quibus annue portiones seu provisiones assignantur ex bonis Monasterii. Item quod Concilium dixit, quod in modo acquisita; Clemens explicat five ex concionibus, five ex lectionibus, aut pro Missis celebrandis, aliunde ipsorum iussu labore & expensis, & quacumque nomine acquisita, etiam libidina sanguineorum aut piorum largitiones, legata aut donationes fuerint. Quibus verbis similiter damatur aperte primus, secundus & tertius abutius in themate relati illorum Monasteriorum in quibus assignantur alicui Regulari annui redditus, five relicti à consanguineis, siue sibi reservati ante professionem, five empti ex pecuniis, ex prædicationibus vel aliunde quæsitis. Unde etiam patet sublatam esse differentiam, quam nonnulli ex DD. in cap. Cum ad Monasterium infra excomm., constituebant inter bona propria Monasterii, & bona quæ Regularis sui reservat in actu professionis vel aliunde acquirit; Hæc enim differentia nec præstare potest, cum omnia illico Monasterio acquirantur adeo nec momento temporis possint penes Monachum consistere, ut scripsit Abbas hic num. 8. & declaravit S. Congregatio Concilii in supra dicta causa Panormitana. Item quod Concilium præcipit, sed itam ea Superiori tradantur, conventuique incorporentur, Clemens declarando de qua incorporatione ea verba sunt intelligenda explicat; Atque cum ceteris illius bonis redditibus, pecuniis & proventus confundantur, quæ communis inde victus & vestitus omnibus suppeditari possit. Etiam ut Regulares omnem affectum proprietatis deponerent, voluit ut omnia ita confunderentur, ut ab eis discerni, ac separari amplius non possent. Ex qua quidem consuetudine eodem modo improbandum ab omni initio propositi; jam enim constat nemini Regularium assignari posse annuas portiones seu redditus annuos; cum omnia ita confundi debeant, ut vite necessaria communiter omnibus inde Ministrari valeant. Atque ita cessant opiniones Doctorum, qui in cap. Edicti de re scriptis, per illum textum scripserunt posse Abbatem cum consensu Capituli dividere redditus Monasterii & ordinare, ut singulis Monachis datur certa quantitas pecunie pro vestimentis realibus eorum necessitatibus, ut ibi per Decem n. 17. & in decisione bonorum Monasterii de Roncavalle latissimè per Navarr. in d. c. Nullam, d. num. 8. 18. quæst. 2. Item dum Concilium disponit, ut nemini Regularium liceat bona immobilia vel mobilia tanquam propria aut etiam nomine conventus possidere vel tenere, ne quisquam arbitri possit ea verba esse intelligenda de bonis; quæ Regularis

66 tenet sine licentia Superioris; Clemens hæc difficultatem sustulit, dicens: Nulla quorumcumque Superiorum dispensatio, nulla licentia quantum ad bona immobilia vel mobilia Fratres excusari possint, quinimò culpa & pena ab ejusdem Concilii decretis imposita & ipso facto incurrenda obnoxia sunt, etiam si Superiori assenserint illas concedere posse. Et his verbis similiter improbandum opinionem illorum, qui assenserunt Regulares excusari à proprietate, cum habent peculium de licentia Superioris & dependenter ab eorum voluntate & nutu; jam enim patet non pendere à voluntate & dispensatione Superiorum, quin omnia sint confundenda cum ceteris bonis Monasterii pro communibus necessitatibus. Rursus ubi Concilium d. c. 2. §. Nec deinceps, dixit, etiam ad usum fructum vel usum, administrationem, aut commendam; Clemens addidit: etiam depositi aut custodie nomine, ut intelligatur etiam administrationem illam quæ datur concedentis gratia seu in utilitatem Monasterii esse prohibitam Regularibus non officialibus, ex natura enim depositi est, ut fiat gratia concedentis tantum ut notat Bart. & DD. in l. Quod Nerva, ff. Deposit. Ad hæc quod ibidem simpliciter ait Concilium, Nec licet Superioribus bona stabilia alius Regulari concedere. Clemens ut omnes omnino comprehendat expellens inquit: Ne Superioribus, quicunque illi sint illo pacto liceat ejusdem Fratris vel eorum alicui. At demum quod ait Concilium, Administratio autem bonorum ad solos officiales pertinet; Clemens in §. Nullus, declarat nomine officialium non intelligi Superiores locorum, sed tres ministros duntaxat, nempe Exactorem, Depositarium & Dispensatorem. Quo loco Clemens expresse approbat opinionem Hostiensis Joan. Andr. & aliorum hic, qui dixerunt administrationem bonorum Monasterii posse demandari officialibus temporariis tantum, puta Elemosinario, Cellarario, & aliis huiusmodi, non autem illis, quorum officium veritatem circa spiritualia, puta Priori Claustrali vel Sacriste ut dixi supra, n. 42. Unde etiam sublati est dispositio, c. Edicti de re scriptis, & aliorum iurum, quatenus disponebant, ut administratio bonorum Monasterii ad Abbatem pertineret, ut ibi per Decem n. 17. & per Navarr. in d. c. Nullam à n. 8. 18. quæst. 2.

67 Neque verò hoc casu, quod nunquam temerè fieri solet, obici potest quod decreta Clementis non sint in usu, siquidem omnino cessat hoc subterfugium, cum decreta ipsa fuerint præterea innovata à Paulo V. Item à Gregorio XV. in decretis de apostat. & ejusd. & nuper à Sanctiss. D. N. Urbano VIII. in decretis celebr. Missar. certum est enim contra decreta Apostolica non usum minime suffragari nisi sit temporis annorum quadraginta cum scientia & patientia Papæ, ut notat Præpositus in §. Læges n. 3. 4. dist. & sapienter resolvit Rota, ut patet decis. 197. n. 3. & 4. & decis. 211. n. 2. & decis. 221. n. 4. par. 1. & decis. 387. n. 6. par. 3. recent. Et adde quod scriptum in c. 1. à n. 47. ubique in finem de transg. & sacre.

68 Concludendum est igitur nemini prorsus Regularium tam virorum quam mulierum quicunque qualitates & conditionis exultat, nisi sit officialis, fas esse etiam nomine conventus habere annuos redditus, seu provisiones annuas vel bonorum stabilium administrationem aut peculium, etiam si illud non sit superfluum, sed ad necessarios, honestos, & si via usus à Superiore ex quacumque causa concessum & dependenter ab ejus voluntate & nutu nec quicquam excusari à letali culpa & pena proprietarii inlicita ex quavis consuetudine Monasterii vel religionis aut ex varietate seu probabilitate opinionum aut alio quovis prætextu vel causa. Et religiosi tam Prælati, quam subditi cavendum esse ab huiusmodi palliamentis, quia Deus non irridetur. Ad Galat. cap. 6. cap. Erubescant 22. dist. c. Humana 22. quæst. 5. c. Tua nos de finem. & c. In civitate de usur. Et eo magis quia S. Congregatio consulta an liceat Regularibus interpretari decretum cap. 2. sess. 25. de regul. respondit non licere.

69 Ad dubium ut supra conceptum n. 1. Sacra Congregatio respondit negativè videlicet in nullo ex supra scriptis casibus licere Regularibus utrique sexus habere prædictos annuos redditus, seu provisiones annuas vel bonorum stabilium administrationem, seu peculium non superfluum nomine conventus, ac de storum Superiorum licentia & dependenter ab eorum voluntate ac nutu; alioquin non esset immixtus à culpa & pena, de qua in d. c. 2. sess. 25. de Regul.

DE STATU MONACHORUM

Alexander III. Abbatibus & Conventibus Cisterciens. Ordinis.

CAPUT III.

Recolentes qualiter hæc sancta plantatio, & infra. Dolentes dicimus, quod etsi non ab omnibus, neque in omnibus, à plerisque tamen & in pluribus, ab illa sancta institutione dicitur declinatum, in tantum, ut aliqui ex vobis primæ institutionis oblit, contra ordinis vestri regulam, villas, Ecclesias, & altaria possident; fidelitates hominibus benigne suscipiunt, iustitias, & tributarias tenent: & infra. Ideoque precibus & monitis exhortamur, quatenus domus illæ quæ à prima sui origine, in ipso ordine sunt fundatæ, & constitutis terminis sint contentæ, & infra. si enim relictis originalibus ordinis institutis, ad communia volueritis aliorum Monasteriorum jura divertere, oportebit vos communi jure censi, quia dignum est, ut qui similem cum aliis vitam suscipiunt, similem sentiant in legibus disciplinam. Cæterum domus illæ, quæ de aliis institutionibus ad vestrum ordinem se transfulerint, vestris omnino se fatigant oneribus conformare; & relictis possessionibus, vel etiam commutatis, quas institutio vestra non recipit, sic se in omnibus religioni vestræ coaptent, ut quemadmodum gaudent se in societatem ordinis, & habitus idemnitatem assumptas, sic etiam in paupertate secularium rerum se latentur vestris institutionibus conformatas.

SUMMARIUM.

- 1 Domus religiosa aggregata Cisterciensibus eorum more servare tenetur.
- 2 Monachi Cistercienses tenentur regulam observare secundum originalia instituta & n. 8.
- 3 Consilio & verbis hortatoris parendum est si materia sit de precepto.
- 4 Regulari atriique sexus tenentur ad observantiam regulam secundum primam institutionem circumscriptis privilegiis Apostolicis & n. 8.
- 5 Prælati regulares possunt inducere reformationem juxta ipsorum instituta, si eorum Monasteria sint relaxata, & regula collapsa & ad illam unius obligare, & n. seqq.
- 6 Regulari propter regulam non consuetudinem.
- 7 Papa potest religiosi etiam strictiorem vitam indicare quem eorum regula exigat.
- 8 Item potest primæ regulæ rigorem relaxare.
- 9 Regulari in substantialibus regula tenentur se conformare cum originalibus institutis, licet religio ipsa à Superioribus non reformetur.
- 10 Et quæ sint substantialia regula.
- 11 Domus religiosa potest ex toto se transferre ad religionem arctiorem alterius Ordinis.
- 12 Moniales Tertiarie an possint collegialiter transire ad strictiorem ordinem de licentia Provincialis Ministri, remanente eodem superiore & conventu.
- 13 Juramentum à Canonici Insularum præstitum de non impedienda translatione eorum Ecclesia ad Ordinem Cisterciensem valet in eorum præjudicium.
- 14 Hospitalarii possunt in præjudicium suum se & domum suam alteri religioni domari subiacere & n. 46. versio. Ad tertium, & n. seq.
- 15 Regularium persona socius conventus an possint adstrictiorem ordinem se transferre licentia petita, licet non obtenta & n. 17. 24. & seq.
- 16 Monasterium unum potest alteri aggregare & uniri ordinis auctoritate.
- 17 Contrarium n. 24. & seqq.
- 18 Intellectus, c. Licet de Regul. & n. 20. & 28.
- 19 Moniales de jure communi possunt ad strictiorem religionem transire, licentia petita, licet non obtenta.
- 19 Et quid post Concilium Tridentinum & Bullam Pii V. de clausura Monialium & n. 48.
- 20 Spiritus Dei ubi est, ibi libertas.
- 21 Declaratur n. 48. v. Ad confirmationem.
- 22 Monialium transitus ab uno ad aliud Monasterium in quibus casibus permittitur ex Bulla Urbani IV.
- 23 Bulla Urbani IV. super transitu Monialium an sit subdita à Concilio Tridentino & Constitutione Pii V. & n. 49.
- 24 Translationem unius Conventus ad alium fieri posse de licentia Ordinarii, qui Auctores senserunt.
- 25 Intellectus, c. unic. de religio. domib. lib. 6. & n. 37.
- 26 Argumentum de parte ad totum vel de singulis ad universum multoties vocat.
- 27 Collegio Judæorum vel alius illicito legari non potest, singularibus personis secus.
- 28 Appellatio generalis à quocunque gravamine non tenet.
- 29 Transitus ad strictiorem religionem cur facilius permittatur singularibus personis, quam Conventui vel ordini.
- 30 Unio omnium beneficiorum simplicium Diocesis facta Seminario ab Episcopo non valet.
- 31 Rex alienare, seu donare non potest in præjudicium regni sui & contra Regis honorem.
- 32 Majores Ecclesiæ causæ ad Romanam Ecclesiam sunt referendæ.
- 33 Concilium Lugdunense de transitu totius Conventus, vel ordinis an habeat locum in ordinibus non revocatis.
- 34 Religio una non potest ad aliam religionem etiam strictiorem transire sine auctoritate Sedis Apostolicæ & n. seqq.
- 35 Religionem novam solus Papa potest approbare, seu confirmare.
- 36 Solemnitas eadem quæ requiritur ad constructionem altaris requiritur ad illius destructionem.
- 37 Episcopi & Prælati regulares suppressere non possunt religionem à Sede Apostolica approbatam, ibid.
- 38 Unio translativa dicitur incorporatio, quæ comparatur alluvioni.
- 39 Cum aliquid prohibetur, censetur prohibitum omne id per quod pervenitur ad illud.
- 40 Monachus transfusus ad aliam religionem nihil habet commune cum prima.

39 Regularis

De Statu Monach. c. Recolentes.

- 41 Regularis transfusus à religione Fratrum Minorum ad tertium Ordinem S. Francisci recipere non succedendi in bonis sibi post translationem delatis.
- 42 Regulari subiacentur Superioribus illius religionis ad quam canonicè sunt transfusi.
- 43 Monasteriorum fundationibus Episcopi vel Prælati Regulari derogare non possunt.
- 44 Episcopi etiam pro una vice & de patris consensu dispensare nequeunt contra legem in fundatione beneficii.
- 45 Monasterium venit beneficii appellatione.
- 46 Fratres S. Dominici & Servorum mutare possunt suas Constitutiones, sed non originalia instituta religionis.
- 47 Commutatio voluntatum fieri non potest ab inferiori à Principe, etiam in melius.
- 48 Legatum distribuendum in usum pauperum applicari non potest Præbitero pro Missis celebrandis.
- 49 Unio seu aggregatio unius Conventus, quotiens fieri possit sine auctoritate Papæ, non tamen fieri potest multorum
- 50 Regularis transfusus à religione Fratrum Minorum ad tertium Ordinem S. Francisci recipere non succedendi in bonis sibi post translationem delatis.
- 51 Regulari subiacentur Superioribus illius religionis ad quam canonicè sunt transfusi.
- 52 Monasteriorum fundationibus Episcopi vel Prælati Regulari derogare non possunt.
- 53 Episcopi etiam pro una vice & de patris consensu dispensare nequeunt contra legem in fundatione beneficii.
- 54 Monasterium venit beneficii appellatione.
- 55 Fratres S. Dominici & Servorum mutare possunt suas Constitutiones, sed non originalia instituta religionis.
- 56 Commutatio voluntatum fieri non potest ab inferiori à Principe, etiam in melius.
- 57 Legatum distribuendum in usum pauperum applicari non potest Præbitero pro Missis celebrandis.
- 58 Unio seu aggregatio unius Conventus, quotiens fieri possit sine auctoritate Papæ, non tamen fieri potest multorum

Recolentes. Monet Cistercienses, ut servent Regulam secundum primam Institutionem. Hoc dicit primo & domus Religiosa aggregata Cisterciensibus, eorum mores servare tenetur. Hoc dicit secundo. Dividitur in quatuor partes secundum Goffredum, Holt. & Joannem Andream. In prima decisione Ordo Cisterciensium secundum antiqua tempora multipliciter commendatur. In secunda consideratis modernis tem. oribus reprehenditur. In tertia Monachi Cistercienses, ut terminis suis antiquis contenti sint, admonentur. In quarta qualiter domus quæ Cisterciensibus se subiciunt, se eisdem conformare debeant, instruantur. Secunda hic, Dolentes. Tertia hic, Idcirco. Quarta hic, Ceterum.

1 Nota primo in vers. Idcirco, Monachos Cistercienses tenent Regulam observare secundum originalia instituta; nam etsi textus utitur verbis hortatoris hic precibus & monitis exhortamur, tamen huic consilio parendum est secundum Holt. in verbo Exhortamur n. 8. & Card. n. 4. & sic verba hortatoria, cum materia propter votum sit de precepto, non excludunt obligationem, c. Rogo, juncta glossa 11. q. 3. & c. 1. de testibus, ubi glossa in verbo Hortamur exponit, id est precipimus. Ad idem textum in c. Ad aures; & hic optima glossa in verbo consilio de auctoritate & qualitate; & scripti latius in c. 1. n. 44. de Constitut.

2 Quod autem hic dicitur in specie de Ordine Cisterciensi, generaliter hodie statuitur est de omnibus Religionibus, Decreto Concilii Tridentini in c. 1. sess. 25. de Regular. ubi diversis verbis præcipitur ut (omnes Regulares tam viri quam femine) ad Regulam quam professi sunt, præscriptum, vitam insistant & componant; atque in primis quæ ad huc professionis perfectionem, ut obedientiam, paupertatem & castitatem; ac si quæ alia sunt aliquibus Regulæ & Ordinis peculiariora vora & præcepta ad eorum respectu essentiam nec non ad communem vitam & velut conservanda pertinentia ideliter observent. Ex quo vis controversant Doctores, si reducantur Monasterium ad primum rigorem Regulæ prout namque severitatem, an ita existerent præcepta compellantur servare illam reformationem; & Oldrad. conf. 96. tenuerit non posse præcepta compelli, tamen contraria opinio est communis quam tenet Innoc. in c. super eo, jura de Regul. & hic Joannes Andreas, Butr. Card. & Abbas. Idem Abbas plenè in c. Ad nostrum n. 4. & hic latè Felin. n. 4. & 5. Dec. n. 5. & 6. & Preposit. n. 9. de appell. Butr. in c. Cum causam n. 14. & 15. de elect. Alvarez Pelag. de plant. Ecclesi. lib. 2. c. 8. col. 4. pro qua est optimus textus in d. c. Cum causam in fine, ut hic dixi in notis notat. Butr. d. n. 14. & Joannem de Anania n. 4. Rationem assignat Abbas in d. c. Ad nostrum, quia per professionem renunciant propriæ voluntati; & ut dicit Summa Aften. tit. 47. de Regular. art. 3. in 7. q. proficentes proficentur Regulam non contumaciter & propterea ad Regulam obedientiam compelli possunt. Fidem sententiam adhibet Joannes Monachus in c. 1. n. 7. de Regular. lib. 6. & hic latè Prob. n. 14. & seq. qui testatur de communi eamque uti veram & communem amplecti est Rota dec. 216. par. 2. divers. per totum & præsertim n. 7. & seqq.

3 Denum. eandem Sententiam probavit Sacra Congregatio Concilii & censuit enim posse Superiores Regularium inducere reformationem juxta ipsorum Instituta, si eorum Monasteria sint relaxata & Regula collapsa & ad illam omnes obligare, ut colligitur in fine d. c. 1. sess. 25. de Regular. quæ multo clarius procedunt in Summo Pontifice, qui potest religiosi etiam strictiorem vitam indicare, quam eorum Regula exigat, ut per Doctores in d. c. Super eo de Regular. & c. Ad nostrum de appellat. Sicut Bonifacius VIII. induxit universis Monialibus clausuram perpetuam, ut in c. Periculo de statu Regular. lib. 6. innovato à Concilio Tridentino in c. 5. sess. 25. de Regular. & Pius V. in Constitutione de Monialium clausura, quæ incipit Decori ad eam clausuram legem alitrix ad etiam Sanctimonialia illas quæ ex fundatione Monasterii ad

Fagnan. in III. Lib. Decretal.

Recolentes. Monet Cistercienses, ut servent Regulam secundum primam Institutionem. Hoc dicit primo & domus Religiosa aggregata Cisterciensibus, eorum mores servare tenetur. Hoc dicit secundo. Dividitur in quatuor partes secundum Goffredum, Holt. & Joannem Andream. In prima decisione Ordo Cisterciensium secundum antiqua tempora multipliciter commendatur. In secunda consideratis modernis tem. oribus reprehenditur. In tertia Monachi Cistercienses, ut terminis suis antiquis contenti sint, admonentur. In quarta qualiter domus quæ Cisterciensibus se subiciunt, se eisdem conformare debeant, instruantur. Secunda hic, Dolentes. Tertia hic, Idcirco. Quarta hic, Ceterum.

Quemadmodum autem potest Sedes Apostolica arctiorem vitam indicare, ita & primæ regulæ rigorem relaxare & alperitatem mitigare, sicut Monachi Cistercienses de quibus loquitur hæc Decretalis, ex Indultis Apostolicis possunt habere Caltra, Villas, Molendina, Possessiones, Census, Jurisdictiones & Jura, ut refert Rodriguez quest. Regular. tom. 3. q. 75. art. 1. Sed circumscriptis privilegiis Apostolicis, Religiosi omnes saltem in substantialibus Regulæ tenentur se conformare cum originalibus Institutis, licet Religiosi ipsi non reformetur quicquid contra scripserit Navarr. in d. c. Non dicatis. Nam Concilium in d. c. 1. sess. 25. de Regular. non dirigit verba in Superiores, quemadmodum fecit quando voluit arctare illos tantum & non subditos, ut in c. 8. 10. & 20. ejusdem sessionis & sapè alibi. Sed loquitur de Regularibus per dictionem illam universalem omnes, q. 7. n. 1. c. Si Romanorum 19. dist. 1. 3. ff. de Off. Pri. d. eisque præcipit ut ad præscriptum regulæ quam professi sunt, vitam insistant. Unde hoc Decretum restringere ad P. alios tantum, nihil est aliud quam litteræ vim inferre & manum Concilii labefactare, cum præsertim est Sententia Sacre Congregationis in his quæ sunt contra substantialia Regule, Religiosi non excusentur consuetudine quæ ponit corruptelam dicenda est, ut dixi plenè in c. 2. supra eodem. Quæ quidem substantialia ultra peculiariora cujusque Religionis vora & præcepta de quibus in d. c. 1. tandem ad tria vota castitatis, paupertatis & obedientie referuntur; & hæc tria tradit Christus imitasse adolescenti, Matth. 19. Vendere eni omnia paupertas est, sequi Christum obedientia & castitas; non enim sequitur qui non obedit, sic non sequitur qui non imitatur. Unde & castitatem servare oportet, sicut & ille servavit. Et cum finis Regularis vite sit contemplatio, quomodo fieri poterit ut possit quis contemplari & angelicam doctrinam amplecti sine castitate? Quoniam ut legitur Joan. Epistolâ primâ, caritate secundo. Omne quod est in Mundo, concupiscentia carnis est & concupiscentia oculorum & superbia vite.

Secundo nota ex illis verbis Decretalis. Domus illæ quæ de aliis Institutionibus ad vestrum ordinem se transfulerint, domum Religiosam posse ex toto se transferre ad Religionem arctiorem alterius Ordinis, ut hic colligunt Antonius de Butrio, numero 4. Joannes de Anania eodem numero & Abbas n. 2. cujus autem auctoritate id fieri possit aut debeat; & an sufficiat licentia petita, licet non obtenta; dicam plenè in sequenti questione.

Extant in Belgio plurima Sanctimonialia Monasteria, vulgo Griseorum Sororum Tertii Ordinis Sancti Francisci nuncupata; quæ etsi in communi vivant & tria Religionis essentialia vota emittant, clausuram tamen non servant. Harum Monialium cura fere communiter incumbit Ministris Provincialibus Fratrum Minorum Sancti Francisci respectivè in suis Provinciis, sive regulares sive strictiores observant; & qui ferè pro earum reformatione & maxime clausura laborant. Quod ut efficacius facere possint, aliqui di. storum Provincialium his Monialibus transitum ad alios strictiores Ordines tam efficaciter faciunt, ut aliqui dictorum Monialium integri Conventus suum primæ regulæ Institutum deferentes, libere amplexati sint alios Ordines à diversis Fundapricibus fun-

dator qui archiepiscopus sunt instituti, nempe Annunciarum ad Beata Joana Regina Gallie & Conceptionis Beate Marie. Qui diversi Ordines diversum etiam habent vivendi modum, diversum Officium Divinum, cum prius ad Officium Beate Marie tenerentur; nunc vero ad Romanum. denique alia vota & diversum omnino a primo habitum & aliam professionem post novitatus annum remanente solo Superiore & Conventu eodem.

Quarto an Superiores Ordinis Minorum possint hujusmodi transitum permittere ad aliam Religionem archiepiscopum, etiam non mutato Conventu nec Superiore; & illam novam professionem cum mutatione habitus, sua propria & ordinaria auctoritate recipere; an vero ad id Summi Pontificis requiratur assensus, cum Monasteria hujusmodi piorum elemosinis fundata & dotata fuerint pro Tertiariis Sancti Francisci.

Et quidem posse Superiores Ordinis hunc transitum permittere sua ordinaria auctoritate, videtur faderi primo ex hac Decretali hic. Si enim relicta originalibus Ordinibus Instituta, ad communia volueritis aliorum Monasteriorum iura divedere; & hic. Caterum domus illa qua de aliis Institutionibus ad vestrum Ordinem se transulerint. Nulla enim mentio hic fit de auctoritate Apostolica; & verba illa si volueritis & verba si transulerint potius insinuant translationem pendere a libera voluntate Congregationis Monachorum.

Secundo ad idem adducitur textus in c. Cum dilectus, supra de his que vi, met. caus. ubi deciditur valere votum & juramentum quod preterit Canonici Insularum de non impedienda translatione Ecclesie ipsorum ad Ordinem Cisterciensem, ubi glossa in verbo Ecclesie notat hujusmodi translationem fuisse validam quantum ad ipsos, licet non quantum ad Episcopum, cum facta fuerit, eo inconsulto, cui propterea nullum sit prejudicium, sed habet iura Episcopalia sua sicut consuevit, ut id c. Quia Monasterium de Relig. domib. & sic secundum glossam nullo respectu ad hanc translationem requiritur auctoritas Papae; & ita hunc textum ad hoc allegant simpliciter Butrus & Abbas supra citati in secundo notat.

Tercio idem suadetur ex c. Inter dilectos de donat. ubi clare deciditur posse Hospitalarios in prejudicium suum se & domum suam alteri Religiose domui subicere & donare; & dum in fine additur nullum prejudicium hinc generari Diocesano Episcopo, hoc indicat eo consensiente subjectionem & donationem valere in omnibus nec opus esse auctoritate Sedis Apostolicæ.

Quarto idem probatur in c. olim, supra de resist. spoliat. ubi patet subjectionem quam Fratres Humilitati de se & suis fecerant Magistro & Fratribus Militie Templi sub conditione si complaceret Episcopo fuisse validam, ubi Innoc. n. 4. in verbo Conditione, dicit simpliciter predictos Fratres Humilitatis bene posse se dare sine transference, cum archiepiscopus sit Religio, allegat c. Licet de Regular. & ita in translatione personarum totius domus Religiose, Innocentius videtur velle ut sufficiat licentia perita, licet non obtenta. Quod apertius hic tenet Host. n. 1. dicens bene licentia Fratrum Humilitatis transire ad archiepiscopum secundum Innoc. idque verum esse quoad personas suas, petita licentia licet non obtenta, juxta textum in d. c. Licet. Regulam tamen ut ipse ait in ipso loco institutam, vel habitum vel statum antiquum, eundem loci immutare vel locum alibi subire core sine auctoritate Episcopi non possunt, nec Episcopus debet talibus consentire sine consilio Capituli sui, c. 2. de suppl. negl. Pralat. cum concord. de quibus per eum, nisi hoc fieret Papa autorizante, arg. c. Fraternitatis de Cler. non resid. c. Ad audientiam il secundo de Eccles. a diss. c. Excommunicamus, & Quia vari de heret. lra Hostiensis quem totidem verba loquuntur. Ibidem Joannes Andreas numero 29. Boianera num. 20. vers. Non opponitur. Butr. num. 31. Imola n. 7. Anchar & Abbas num. 12.

Quinto adducitur textus in c. Sicut unire de excess. Pralat. ubi apparet unum Monasterium posse alteri aggregari & uniri ordinaria auctoritate, hac tamen distinctione. Nam aut Monasterium subest Episcopo & potest uniri Monasterio etiam alterius Ordinis auctoritate Diocesani, ut hic clare deciditur; de consensu tamen Capituli & alibi subiectionibus requisitis in alienatione bonorum Ecclesie, ut per Calder. conf. 266. aliis 4. de reb. Eccles. non alien. Host. in c. 2. n. 2. in verbo potius occasione concessione de suppl. negl. Pralat. Aut subest Superioribus Regularibus & aggregari potest illorum auctoritate, ut illic probatur a contrario sensu; nam propterea improbat unio Prioratus facta a Prelato Regulari inconsulto Diocesano, quia Prioratus ille erat eidem Diocesano subiectus. Ergo si fuisset exemptus, potuisset fieri aggregatio sine illius consensu, ut hic notat gloss. in verbo In tua Diocesi.

Sexto, idem suadetur ex generali regula, c. Licet de Reg. nam si licet cuilibet Religioso in singulari transire ad Ordinem archiepiscopum, licentia petita licet non obtenta; ear. non liceat omnibus 1. Si uni, cur non decem? Si decem, cur non toti

Monasterio? Cum idem juris esse debeat de toto quoad totum ac de parte quoad partem, lege Quia de tota; & hic glossa 1. Bart. & Doctores, ff. de rei vendit. Præterea vero, quia de Religiosis transiuntibus in plurali loquitur textus in c. Cum singulari, ff. Prohibemus de prob. lib. 6. & de virginibus in communi Concilio Tribuente c. 26. in hac verba Virgines Sacra si pro laico anima sua propter diffiditorem vitam ad aliud Monasterium pergere disposuerint ibidemque commutare decreverint, Sancta Synodus concedit, refertur in c. Virgines 20. q. 5. & ita licet Monialibus ad archiepiscopum Religionem transire, tradit hic glossa in verbo Virgines, sentiens id eis licere, licentia petita licet non obtenta, dum allegat textum in d. c. licet. Idem tenet glossa in c. unico in princ. in verbo Perpetua de statu Regular. lib. 6. & hic Anchar & Gemin. ambo n. 1. Silveiter in verbo Religio 7. q. 16. in secundo dist. Socin. Senior conf. 222. Præsent. consulti per totum volum. 2. Decian. conf. 20. & circumscripta numero. 13. volum. 1. Quin imò prædictum Canonem Virgines, hodie non fuisse correctum per Concilium Tridentinum in c. 5. sess. 25. de Regular. licet secundum glossam prælegatam non fuit correctus per d. c. unicam a Concilio innovatum, imò nec fuisse correctum per Constitutionem Pii V. super clausura Monialium, obstantur Navar. in c. Statutus 19. q. 3. in 4. notat n. 48. & conf. 5. n. 3. vers. Secundo quod non pridem de statu Monach. Rodriguez quæst. Regular. tom. 3. q. 52. art. 6. & Sanch. in Decal. tom. 2. lib. 6. c. 7. sub n. 6.

Et confirmatur, quia facultas transiendi in d. c. licet fundatur in ea ratione quod ubi Spiritus Dei est, hic libertas; & qui Spiritus Dei agunt non sunt sub lege, quia lex non est posita iusto; & propterea Religiosis impediri non debet quin ad meliorem frugem transigant & sanctioris vite propolium liberè adimpleant. Hec autem ratio quæ viget in omnibus in communi atque in singulari in particulari. Ergo in utroque casu idem juri statuendum est, Clem. 2. de testib. gloss. fin. in c. Nihil de elect.

Ultimò pro hac parte asseritur Constitutio Urbani IV. super Institutione secundæ Regule Sanctæ Clare, edita 15. Kalend. Novembris ejus Pontificatus anno tertio, quæ incipit Beata Clara; & habetur in Bullario novo tom. 1. pag. 100. ubi primò statuit ut profitterentur hanc regulam omni tempore vite suæ clausuram firmiter servare teneantur; & deinceps excipiuntur aliqui casus quorum ultimus est, Nisi de Mandato aut auctoritate Cardinalis cui a Sede Apostolica generaliter fuerit ite Ordo commisit, Monasterio primo, ex rationabili causa relicto, totum Conventus ad Monasterium aliud se transferret. Quæ quidem facultas hodie competit Ministris Provincialibus qui in locum Protectors suffecti sunt, ut habetur in monumentis Ordinis Fratrum Minorum in secunda impressione lib. 213. & in supplemento fol. 72. pro ut seferet privilegium Collectæ in Compendio in verbo Clausura Monialium, §. 5. Et eandem facultatem non fuisse sublatam a Concilio Tridentino in d. c. 5. sess. 25. aut Constitutione Pii V. super clausura Monialium quæ incipit Decori, edita 15. Kalend. Februarii 1569. tradit novissime Frater Ludovicus Miranda in Manuali Prælator. tom. 1. in tract. de Monial. q. 3. art. 3. vers. Quantum verò attinet ad sextum quod hic casus concernit bonum & utilitatem totius Monasterii sive Communitatis. Quin verò & quandoque pertinere possit ad utilitatem totius Religionis, ut Monasteria ex uno in alium locum transferantur. Quam ob causam Concil. Trident. in d. c. 5. præcipit ut Sanctimonialium Monasteria extra moenia Urbis vel Oppidi constituta ab Episcopo & alius Superioribus, si ita videbitur expedire ad nova vel antiqua Monasteria intra Urbem vel Oppida frequentia reducantur.

Quare hanc opinionem videlicet posse integrum Conventum seu domum Religiosam ex toto se transferre ad archiepiscopum ordinem auctoritate Ordinarii tenet in puncto Feder. de Sent. conf. 29. Quidam volens n. 4. vers. Plur. dico, ubi consuluit si sine duo Monasteria in quorum altero Moniales ex aliqua causa non possint honestè vivere aut sine penuria, debere Prelatum utriusque Monasterii Moniales ex illo educere ad aliud Monasterium ubi possint vitam honestam ducere & absque penuria, utramque Monasterium ad tempus vel in perpetuum intendit; & loquitur in terminis Concilium Sanctæ Clare & Provincialis Ministris. Idem tenet Guidopapa conf. 134. num. 2. vers. Secundo præmitte. Abbas hic numero 2. dicens domum religiosam posse ex toto se transferre ad Religionem archiepiscopum alterius Ordinis, auctoritate tamen Superioris interveniente, puta Episcopi, per cap. Sicut unire de excess. Prælator. Qui tamen textus loquitur de unione duorum Monasteriorum, sed ubi non fieret transitus cum unione, sed Religiosi omnes aliquis Conventus vellet se transferre ad archiepiscopum Ordinem, tunc Superioris auctoritatem non requirit, sed sufficere licentiam petitam, licet non obtentam, docent Host. Joan. Andr. & omnes in cap. Olim il primo de resist. spoliat. quos retulimus supra n. 15. & est de mente gloss. in cap. inter dilectos, in verbo Adjudicare, de donat. &

Joan. de Anan. hic in ultimo notat. dum ait unam Ecclesiam etiam alterius Religionis & habitus posse cum Clericis suis se transferre ad regulam strictiorem, sicut etiam persona in cap. Licet de Regal. & simpliciter sufficere licentiam petitam, ex recentioribus tenent Gregorius Lopez l. 9. in ver. Religio. fit. 7. par. 1. Rodrig. quæst. regul. tom. 3. q. 52. art. 6. ubi allegat Franciscum Marc. quæst. 963. aliis est 963. n. 4. part. 1. & sequitur Thom. Sanch. licet prædicta non alleget, in Decalog. lib. 6. cap. 7. n. 7. Unde hanc sententiam videntur amplecti antiqui & moderni Doctores.

Verum est hac valde urgere videatur, illis tamen non obstantibus, existimo secundum ea quæ proponuntur in the-mate, hunc transitum fieri non posse sine auctoritate Sedis Apostolicæ.

Movetur primò per textum in cap. unico, §. fin. de Relig. domib. lib. 6. ubi Gregorius X. in Concilio Lugdunensi sic statuit: Ad hac personam Ordinem, ad quæ Constitutio præ-sens extenditur, transiendi ad reliquos Ordines approbatus li-centiam concedimus generalem, ita quod nullus Ordo ad alium, vel Conventus ad Conventum se, ac loca sua tota-liter transferat, Sedis ejusdem super hoc permissione speci-aliter non obtenta. Ecce igitur textum apertum, in quo transi-tus Conventus, vel Ordinis ad alium Religionem totaliter fieri non potest, sine licentia & consensu Ecclesie Romanæ, unde gloss. in ver. Totaliter. (Nota, inquit, non idem in toto quoad totum, quod in parte quoad partem: totus ergo Ordo, vel Conventus ipsius Ordinis ad alium Ordinem, vel Conventus se transferre non potest; ubi etiam notat Guillel-m. licet singulariter, quod non licet universaliter; similiter Joan. Monach. ibi n. 9. notat permitti transitum specialem, non generalem, & sequitur Joan. Andr. n. 4. in gloss. ult. Gemin. in §. Ad hac, in princ. ubi generaliter tradit facilius dari licentiam transiendi singulari, quam universaliter; & sic non semper idem juris esse de toto quoad totum, quod de parte quoad partem.

Quod pluribus exemplis confirmari potest; nam videmus Collegio Judæorum, vel alias illicito legari non posse, & tamen singularibus personis Collegii licet legatur, l. Cum Statutus, ff. de reb. dub. l. 1. c. de Judicis. Quæ jura ad propo-situm nostrum allegat Guillel-m. & Joan. Andr. ubi surd. Item generalis ratio calum furoris non valet in iudiciis; secus si specialiter exprimitur, l. Sed est quis, §. Qua-situm, ff. Si quis exaction. secundum Joan. Monach. Item valet appellatio specialis si causa prohibitis exprimitur, cap. Ut delatus iura de appellat. & tamen generaliter inte-polita super omni causa, quæ aliquo tempore possit moveri, non tenet, c. Inter cetera cod. tit. ubi gloss. in ver. Appellatio-nem, & pariter notat non valere, aut licere in genere quod valet, aut licet in specie, & allegat concord. Alia jura ad hoc allegat Franciscus Butrus, & post eum Joan. Andr. lra cit. cap. Relatum v. 2. de testib. c. Ad audientiam, de Cler. non resid. & cap. Apostolica donat. Argumentum igitur de parte ad totum, & de specie ad genus generaliter non procedit, ubi est de ratione diversitatis, ut per DD. in l. Quæ de tota, ff. de rei vendit.

Ex his colligitur fundamentum desumptum ex cap. Licet de Regular. & ex cap. Virgines, 20. q. 4. quia illa jura lo-quuntur de singularibus personis transiuntibus, non de uni-versa Congregatione, vel Ordine. Iuxta hanc autem magis viget ratio diversitatis, nam per translationem totalem Uni-versitatis, vel Ordinis decoloratur, vel annihilatur Religio ipsa, quod non contingit per translationem singularem per-sonarum. Et propterea in simili casibus Episcopus possit unire unam vel duas Ecclesias, cap. Sicut unire de excess. Prælator. non tamen unire potest omnes, quia sic collatio-nes & jura sunt mentis Episcopalis evacuetur prodiguate quadam, ut Oltard. inquit conf. 152. In quæstione nam 2. vers. Præterea dato. Cujus sententiam alia secuta est Sacra Congregatio Concilii, nam consulto ab Episcopo Bellunen-an uno omnium beneficiorum simplicium Diocesis facta so-minario sit valida, respondit non esse validam. Et ob exami-nem rationem quamvis Rex possit valide alienare, & donare, cap. Abbat. de re judic. lib. 6. Oltard. conf. 94. Eleganter circa fin. n. 23. vers. Si quid in causa præsentis, tamen lectus est, si alienatio regnum diminueret, aut graviter lederet dignitatem, & textus est, qui de Rege Hungarie loquitur, in Intellectu, de jurissur. notat Bart. in l. Prohibere, §. Item, ff. Quod vi aut clam. Bald. conf. 159. Super eo n. 3. vers. Et hæc verba sunt, & nu. 7. vers. Insuper præsupponem. lib. 3. Oltard. ubi supra, & multo magis si alienatio eva-cuaret, vel annihilaret jura & statum Regni, ut per Abb. qui loquitur in Rege Francie, in conf. 3. Nitar. col. 18. & seq. lib. 2. & Paulo de Castro conf. 70. Quia frustra n. 6. vers. Postea lib. 1. Ubi de Rege Polonia. Quippe ex to-tali translatione Universitatis Conventus supprelli & omitti-laduntur, ut per Feder. de Sen. conf. 29. Quidam volens n. 2. vers. Præsupponem, & per translationem totius Ordinis Religio ipsa evacuetur, & annihilatur, unde rei gravitas est.

Ex his colligitur fundamentum desumptum ex cap. Licet de Regular. & ex cap. Virgines, 20. q. 4. quia illa jura lo-quuntur de singularibus personis transiuntibus, non de uni-versa Congregatione, vel Ordine. Iuxta hanc autem magis viget ratio diversitatis, nam per translationem totalem Uni-versitatis, vel Ordinis decoloratur, vel annihilatur Religio ipsa, quod non contingit per translationem singularem per-sonarum. Et propterea in simili casibus Episcopus possit unire unam vel duas Ecclesias, cap. Sicut unire de excess. Prælator. non tamen unire potest omnes, quia sic collatio-nes & jura sunt mentis Episcopalis evacuetur prodiguate quadam, ut Oltard. inquit conf. 152. In quæstione nam 2. vers. Præterea dato. Cujus sententiam alia secuta est Sacra Congregatio Concilii, nam consulto ab Episcopo Bellunen-an uno omnium beneficiorum simplicium Diocesis facta so-minario sit valida, respondit non esse validam. Et ob exami-nem rationem quamvis Rex possit valide alienare, & donare, cap. Abbat. de re judic. lib. 6. Oltard. conf. 94. Eleganter circa fin. n. 23. vers. Si quid in causa præsentis, tamen lectus est, si alienatio regnum diminueret, aut graviter lederet dignitatem, & textus est, qui de Rege Hungarie loquitur, in Intellectu, de jurissur. notat Bart. in l. Prohibere, §. Item, ff. Quod vi aut clam. Bald. conf. 159. Super eo n. 3. vers. Et hæc verba sunt, & nu. 7. vers. Insuper præsupponem. lib. 3. Oltard. ubi supra, & multo magis si alienatio eva-cuaret, vel annihilaret jura & statum Regni, ut per Abb. qui loquitur in Rege Francie, in conf. 3. Nitar. col. 18. & seq. lib. 2. & Paulo de Castro conf. 70. Quia frustra n. 6. vers. Postea lib. 1. Ubi de Rege Polonia. Quippe ex to-tali translatione Universitatis Conventus supprelli & omitti-laduntur, ut per Feder. de Sen. conf. 29. Quidam volens n. 2. vers. Præsupponem, & per translationem totius Ordinis Religio ipsa evacuetur, & annihilatur, unde rei gravitas est.

Ex his colligitur fundamentum desumptum ex cap. Licet de Regular. & ex cap. Virgines, 20. q. 4. quia illa jura lo-quuntur de singularibus personis transiuntibus, non de uni-versa Congregatione, vel Ordine. Iuxta hanc autem magis viget ratio diversitatis, nam per translationem totalem Uni-versitatis, vel Ordinis decoloratur, vel annihilatur Religio ipsa, quod non contingit per translationem singularem per-sonarum. Et propterea in simili casibus Episcopus possit unire unam vel duas Ecclesias, cap. Sicut unire de excess. Prælator. non tamen unire potest omnes, quia sic collatio-nes & jura sunt mentis Episcopalis evacuetur prodiguate quadam, ut Oltard. inquit conf. 152. In quæstione nam 2. vers. Præterea dato. Cujus sententiam alia secuta est Sacra Congregatio Concilii, nam consulto ab Episcopo Bellunen-an uno omnium beneficiorum simplicium Diocesis facta so-minario sit valida, respondit non esse validam. Et ob exami-nem rationem quamvis Rex possit valide alienare, & donare, cap. Abbat. de re judic. lib. 6. Oltard. conf. 94. Eleganter circa fin. n. 23. vers. Si quid in causa præsentis, tamen lectus est, si alienatio regnum diminueret, aut graviter lederet dignitatem, & textus est, qui de Rege Hungarie loquitur, in Intellectu, de jurissur. notat Bart. in l. Prohibere, §. Item, ff. Quod vi aut clam. Bald. conf. 159. Super eo n. 3. vers. Et hæc verba sunt, & nu. 7. vers. Insuper præsupponem. lib. 3. Oltard. ubi supra, & multo magis si alienatio eva-cuaret, vel annihilaret jura & statum Regni, ut per Abb. qui loquitur in Rege Francie, in conf. 3. Nitar. col. 18. & seq. lib. 2. & Paulo de Castro conf. 70. Quia frustra n. 6. vers. Postea lib. 1. Ubi de Rege Polonia. Quippe ex to-tali translatione Universitatis Conventus supprelli & omitti-laduntur, ut per Feder. de Sen. conf. 29. Quidam volens n. 2. vers. Præsupponem, & per translationem totius Ordinis Religio ipsa evacuetur, & annihilatur, unde rei gravitas est.

ut in translatione hujusmodi sit Sedi Apostolicæ reservata, ut in d. §. Ad hac. Majores enim Ecclesie causæ ad Romanam Ecclesiam sunt referendæ, cap. Majores, de Baptism. cap. Dudum 3. q. 7. & cap. 1. de translat. Episcoporum.

Nec obstat quod Boatinus relatus a Joan. Andr. in d. cap. unico n. 4. dicat ibi esse casuale, ut non possit tota domus Religio, quod potest para illius, & Petr. de Anchar. ibid. n. 2. Similiter tenet illud esse speciale in Ordinibus, qui in seipsis debent deficere; sed in aliis Ordinibus posse totum Conventum se transferre ad archiepiscopum auctoritate Episcopi cum Capituli consensu. Id, inquam, non obstat, quia ut formaliter dicunt in cap. 1. supra de Pañ. Host. num. 4. & Joan. Andr. n. 8. cum casus speciales non sint recipiendi, nisi ratio specialitatis reddatur, ut notatur in cap. Si quando de resist. reddant rationem specialitatis de prædictis sufficien-tem, & sic eis adhareamus; alia enim ad specialitatem con-fugere dicit esse refugium miserorum glossa magna circa princ. in l. Filium quem habentem, Cod. famul. ercys. Quam tamen rationem asserere non possunt, imò contrarium sic ob-tendo, nam ab Ordinibus, qui in seipsis debent deficere, li-cet transire etiam ad æqualem, vel laxiorem, quia textus in d. c. unico, §. fin. de Relig. domib. lib. 6. dicit: Licentiam concedimus generalem, & ibi hoc notat Archid. Joan. Andr. Gemin. & alii; & tamen hoc non licet in aliis Ordinibus, c. Licet de Regular. Conc. Tridentinum c. 19. sess. 25. de Regular. Et sic facilis datur transitus a primo dictis Or-dinibus, quam ab aliis approbatis. Et ratio est manifest. quia de Ordinibus qui debent deficere, Ecclesia non est amplius sollicita, quin potius optat ut superfluitas illorum reliquæ quantocius extinguantur. Et propterea concedit illorum per-sonis liberam facultatem transiendi ad quacumque Religio-nem ex approbatis, etiam minorem: ergo si in hujusmodi Ordinibus, à quibus transitus facilius permittitur, non po-terit integer Ordo ad alium Ordinem, vel Conventum se ac loca sua totaliter transferre sine Apostolica auctoritate, ut ibi deciditur, Longè minus id facere poterunt alii Ordines, vel Conventus; non enim intelligo quia ratione personis Or-dinum revocatorum non liceat collegialiter se transferre ad alias Religiones sine licentia Papæ, & tamen hoc liceat colle-gialiter personis Ordinum non revocatorum, quibus quidem personis singulariter transitus difficilior permittitur, unde ex majoritate rationis, & a fortiori existimo Canonem Concilii Lugdunensis in d. §. fin. habere locum etiam in Ordinibus non revocatis. Ad hoc c. Constitutionem de Regular. lib. 6. ubi Constitutionem Innocentianam, quæ prohibet transi-tum professionem recipi ante annum probationis est citum, Alexander IV. ad Fratrum Prædicatorum & Minorum O-di-nem declaravit exte-di; & Bonifacius VIII. pari similitudine rationis inductus declarationem eandem ad aliorum Mendicantium Ordines prorogavit, ubi posita Bonificium non p. orig. Constitucionem, sed declarationem eo rationis iustitiam, Ergo Constitutio, quæ de aliquibus Ordinibus loquitur, habet locum etiam in aliis, in quibus viget eadem ratio. Quod tenet Petr. de Tard. pro conf. 15. Federici de Sen. cujus opinionis fuit etiam Lapis Abb. ad consulti-tionem Federici in 8. r. sp. in fine data Federico in consilio ejusdem Federici 88.

Movetur secundo, quia si licet et Conventus, vel Congre-gationi ex toto se transferre ad aliam Religionem strictiorem sine licentia Summi Pontificis, utique idem liceret integro Ordini, seu Religioni, Non enim est dare rationem diversi-tatis cur liceat uni, duobus, vel pluribus Conventibus, aut uni, vel pluribus Provinciis; & non liceat omnibus. Imò quoad beneficium Apostolicum translatio integri Ordinis, & unus Conventus & præparatur in d. c. ult. §. fin. de Re-lig. domib. lib. 6. Sed consequens est falsum, quia integer Ordo nullo casu potest se ad alium Ordinem transferre sine auctoritate Romani Pontificis, ergo & a recedens. Minor pro-batur, quia solus Papa potest novum Ordinem, seu Religio-nem approbare, vel confirmare, c. unico, de voto, lib. 6. & ibi notat gloss. in ver. Per Sedem Apostolicam, c. fin. de Relig. domib. & d. c. unico, ubi Franc. n. 1. in 3. notat, eo tem sit. lib. 6. Ergo solus Papa potest Ordinem, seu Religionem ap-probare infirmare, vel supprimere; sicut fecit Gregorius 11 X. in d. cap. unico. Nihil enim tam naturale est, quam eo genere quodque dissolvere, quo colligatum est, l. Nihil tam naturale, & l. Perit, la secunda, ff. de Regal. jura. bald. conf. 18. Super eo n. 1. vers. Nam regala generalis est quod prout quique producat, sic resolvatur lib. 3. & Dominus par jux, & solvendi esse voluit & ligandi, qui utrumque par conditione permittit dicit textus in cap. Verbum de resist. dist. 1. & eadem solemnitas quæ requiritur ad constitutionem actus, requiritur ad illius destructionem, Roman. conf. 69. Visothomate, n. 2. vers. Hoc enim, & conf. 116. Vbi in princ. Episcopi autem & Prelati Regulares potestatem non habent supprimendi Religionem à Sede Apostolica approba-tam, quia inferior jura Superioris infringere, seu relaxare non potest, v. Inferior v. dist. cap. Cum inferior de major.

Movetur secundo, quia si licet et Conventus, vel Congre-gationi ex toto se transferre ad aliam Religionem strictiorem sine licentia Summi Pontificis, utique idem liceret integro Ordini, seu Religioni, Non enim est dare rationem diversi-tatis cur liceat uni, duobus, vel pluribus Conventibus, aut uni, vel pluribus Provinciis; & non liceat omnibus. Imò quoad beneficium Apostolicum translatio integri Ordinis, & unus Conventus & præparatur in d. c. ult. §. fin. de Re-lig. domib. lib. 6. Sed consequens est falsum, quia integer Ordo nullo casu potest se ad alium Ordinem transferre sine auctoritate Romani Pontificis, ergo & a recedens. Minor pro-batur, quia solus Papa potest novum Ordinem, seu Religio-nem approbare, vel confirmare, c. unico, de voto, lib. 6. & ibi notat gloss. in ver. Per Sedem Apostolicam, c. fin. de Relig. domib. & d. c. unico, ubi Franc. n. 1. in 3. notat, eo tem sit. lib. 6. Ergo solus Papa potest Ordinem, seu Religionem ap-probare infirmare, vel supprimere; sicut fecit Gregorius 11 X. in d. cap. unico. Nihil enim tam naturale est, quam eo genere quodque dissolvere, quo colligatum est, l. Nihil tam naturale, & l. Perit, la secunda, ff. de Regal. jura. bald. conf. 18. Super eo n. 1. vers. Nam regala generalis est quod prout quique producat, sic resolvatur lib. 3. & Dominus par jux, & solvendi esse voluit & ligandi, qui utrumque par conditione permittit dicit textus in cap. Verbum de resist. dist. 1. & eadem solemnitas quæ requiritur ad constitutionem actus, requiritur ad illius destructionem, Roman. conf. 69. Visothomate, n. 2. vers. Hoc enim, & conf. 116. Vbi in princ. Episcopi autem & Prelati Regulares potestatem non habent supprimendi Religionem à Sede Apostolica approba-tam, quia inferior jura Superioris infringere, seu relaxare non potest, v. Inferior v. dist. cap. Cum inferior de major.

tatis articulo ad providendum sustentationi nature via omnibus extrema necessitate detentis concessa præcluditur, cum ab omni lege extrema necessitate sit exempta. Sed extra hunc casum translatio Monialium ab uno ad aliud Monasterium fieri non potest nisi auctoritate Apostolica. Unde magnopere cavendum est à doctrina quorundam modernorum Theologorum qui scripserunt Moniales exire posse à Monasterio non solum in tribus casibus magni incendii, epidemice & lepre juxta Bullam Pii V. sed etiam dum imminet probabile periculum gravis ac diuturni morbi, in quos Bonac. in tractatu de Legib. disp. 2. q. 1. punct. 1. n. 29. & alii novissime apud Dianam,

resol. moral. lib. 1. tract. 15. resol. 13. Qui amplius affirmat non obitare declarationem Sacre Congregationis ab eo relatum, quia de illa non constat autenticè, quod advertendum duximus propter periculum censuratum, licet quod pertinet ad rem præsentem, hæc indagatio ferè inutilis videatur, quia Moniales de quibus agitur in suo transiunt non egrediuntur claustrum, quin potius ad eam reducuntur, sed tantummodo in eodem Monasterio mutant primævum Institutum, habitum & invocationem seu titulum contra legem fundationis, quod credimus fieri non posse sine auctoritate Romani Pontificis ex supra dictis.

DE STATU MONACHORUM

Innocentius III. V. Plebano S. Gavinii.

CAPUT V.

Quod Dei timorem præ oculis habeas, ex fructibus tuis colligitur evidenter, cum opera quæ facis, testimonium perhibeant veritati. Sanè quondam desiderans ad frugem melioris vitæ transire, officium Plebani resignans, coram fratribus sancti Victoris Bonien. promissionem de tua conversione fecisti, neque professionem solemnem emittens, neque habitum religionis assumens, sed Parochiani plebis ejusdem attendentes, te laudabiliter præfuisse, à Florentino Episcopo impetraverunt, ut ministrares ibidem, hoc etiam P. Presbyter Cardinalis tunc Apostolicæ sedis legatus proponitur annuisse, quod jam dicti Parochiani à nobis ratum haberi, suppliciter postularunt; præsertim cum de licentia prioris sancti Victoris nosceris hæcenus id fecisse. Licet autem in Lateranen. Concilio de Monachis caveatur, ne singuli per villas & oppida, per quascumque parochiales ponantur Ecclesias, & cætera, quia tamen istud de Canonis regularibus specialiter non cavetur, qui etiam à sanctorum Monachorum consortio non putentur sejuncti, regulæ tamen inserviunt laxiori; & per antiquos Canones etiam Monachi possunt ad Ecclesiarum Parochialium regimen in Presbiteros ordinari, ex quo debent prædicationis officium (quod privilegium est) exercere: sic annuendum duximus postulatis, ut exercens Plebani officium (si commodè fieri poterit) unum Canonicum regularem tecum habeas ad cautelam, cujus in his quæ Dei sunt & regularis observantiæ, tam consortio, quam solatio perfruaris.

SUMMARIUM.

1. Canonici Regularis potest præfici Parochiali etiam seculari cum socio sui Ordinis, si commodè fieri possit.
2. Causa per effectum cognoscitur, & demonstratur, & per exteriora de interioribus judicatur.
3. Scire proprium quid sit.
4. Scire aliquid per causas intrinsecas rei est perfectius scire, quam per causas extrinsecas.
5. Canonici Regulares & Monachi æquiparantur.
6. Monachi in quibus differant à Canonis Regularibus, & num. seq.
7. Monachus Parochialis Ecclesiæ præfectus, an & quando teneatur solum habere socium sui Ordinis.
8. Canonici Regulares quando, & à quibus instituti, & num. seq.
9. Canonici Regularium Religio in processibus, & aliis actibus publicis præcedit omnes alias Religiones.
10. Præpositi Canonorum Regularium an infra annum ad Sacerdotium promoveri debeant sicut Priores Conventuales ex Constitutione Clementis V.
11. Argumentum à simili, vel ab identitate rationis non habet locum in his quæ exorbitant à jure communi.
12. Monachi de jure communi an possint assumi ad regimen Parochialium Ecclesiarum sine dispensatione.

13. Canonici Regulares hodie an possint præfici Parochialibus Ecclesiis secularibus, & num. seq.
14. Vicarius perpetuus secularis deputari potest ab Episcopo in Parochialibus unitis etiam Monasteriis Canonorum Regularium ex Concilio Tridentino, & num. seq.
15. Regulares ad alios Ordines translati etiam Canonici Regulares sunt ex Concilio Tridentino prohibentur institui in Parochialibus Ecclesiis.
16. Canonici Regulares etiam ad tempus prohibentur assumi ad curam animarum ex decreto Gregorii VIII.
17. Regulares quorumcumque Ordinum præfici non possunt curæ animarum personarum secularium sine dispensatione Apostolica, quæ non conceditur nisi instante Episcopo pro necessitate, vel utilitate Ecclesiæ.
18. Item obtinere non possunt præbendas in Collegiata Canoniorum secularium, nec beneficia simplicia secularia etiam ex dispensatione Episcopi.
19. Canonici Regulares de jure communi sunt incapaces beneficiorum simplicium secularium.
20. Commendatarius Prioratus Canonorum Regularium cui animarum cura personarum secularium incumbit, an teneatur in d. Prioratu residere, & curam animarum per seipsum exercere, & num. seq. usque in fin.

21. Vicarii amovibiles deputati arguitur curam esse penes deputantem, si deputatus sit secularis, secus si Regularis.
22. Priores non sunt intulati, sed obedientiaris. Idemque non

sancti Curati, nec sponsi Ecclesiæ.
Prioratus Canonorum Regularium sunt in duplici diffinitione.

Quod Dei timorem. Canonici Regularis potest præfici Ecclesiæ Parochiali etiam seculari, sed debet locum sui Ordinis fecum habere, si commodè fieri possit. Hoc dicit secundum omnes. Et potest dividi in tres partes. In prima exordium. In secunda facti narratio, & applicatio. In tertia supplicationis admisso cum duplici motivo. Secunda, ibi, Sanè, tertia, ibi, Licet.

Nota primò ex principio litterarum causam per effectum declarari & demonstrari, & sic per exteriora de interioribus judicari. Ad idem cap. Ex studiis de præsumpt. Clem. Exiit, §. Cujusque, vers. Cum enim, & ibi Card. in 2. notab. n. 10. de verb. significat. l. Lex quæ, c. de administr. tutor. Unde Matth. 7. & fructibus eorum cognoscetis eos, c. 2. de Regul. jur. Et ut Hieronimus inquit relatus hic à Joan. Andr. n. 2. Ex pomorum dulcedine generosi feminis arbor cognoscitur. Adde Bald. in c. Dudum ille secundo n. 31. sup. de elect. ubi ait ab effectu esse locum demonstrativum, & sufficere ad intelligentiam rei intelligere effectum, licet quis nesciat definire, quod pertinet ad solum sapientem & intelligentem medullam & apicem rationis, allegat not. in lege stipulatio ista, §. ibi quoque, ff. de verb. obligat. Proprie tamen scire secundum Philosophum, est rem per causam cognoscere propter quam res est & non contingit alter se habere. Est textus secundum Bart. & Bald. in lege Pupillus, ff. de acquir. hered. & in c. Cœdit 21. q. 8. secundum Joannem Monachum in proem. 6. Sexti. Et scire aliquid per causas intrinsecas rei est perfectius scire quam per causas extrinsecas, ut per Divum Thomam in 1. sent. dist. 41. art. 3. ad 4.

Secundò nota in vers. Licet autem Canonici Regulares non putari sejunctos à Monachorum consortio. In multis enim æquiparantur, c. Præfens Clericus 20. q. 3. ubi pariter expectant mercedem, c. Non magnopere & c. Super specula ne Cler. vel Monach. ubi pariter prohibentur audire leges vel Phisicam, c. Ex parte de postulat. ubi pariter prohibentur postulare, nisi pro utilitate Ecclesiæ vel sui Monasterii, c. In singulis infra eodem, ubi pariter celebrant Capitulum Provinciale. Et generaliter conveniunt in substantialibus Regule, scilicet obedientia, c. Cum in Ecclesiis de major. & c. obedi. abdicacione proprii suprà in c. pro. & castitate c. unic. de voto lib. 6. Item in c. munda mensa & dormitorio, cap. Quoniam de vita & honestate Clerici. Signorol. de Homod. conf. 148. In exceptione in princ. adeo ut propterea Host. infra in c. pro. n. 1. & 7. & post eum Card. hic in 1. q. 10. dicant Canonici Regulares & Monachos in omnibus æquiparari nisi in exceptis. Differunt autem in pluribus & in hoc Decretali habes tres differentias. Prima est generalis, quia Canonici Regulares regulæ inserviunt laxiori. Secunda est specialis quæ ex precedenti deducitur, nam Monachi præfici non possunt Parochialibus Ecclesiis secularibus propter prohibitionem Concilii Lateranensis secundum unum intellectum, Canonici Regulares fecus, quia cum inserviunt laxiori regulæ in prædicta prohibitionem non includuntur, ut hic dicitur in vers. Quia tamen. Sed de hoc dicam plenius in seq. quæst.

Tertia est quam ponit hic glossa magna in verbo regimen, quia Monachus Parochialis Ecclesiæ præfectus tenetur habere socios secum sui Ordinis, ut in c. Monachi supra eodem & in c. fin. de Capell. Monach. Sed Canonici Regulares ad hoc non tenentur, nisi commodè possint ut hic dicitur. In hoc tamen glossa in Clem. 1. §. Ad hæc in verbo Ad claustrum hoc tit. dicit jura quæ tractant de Monachis ne soli maneant in Capellis, de claustr. lib. 1. intelligi ut patet hic & in d. c. fin. de Capell. Monach. Si ergo Monachus est perpetuo institutus ad curam populi & sic nihil habet commune cum Monasterio, c. Ne pro capis lib. 16. q. 1. locum non tenet & subdit ita servari de facto nec rationem occurrere quare Abbas talem Monachum suo claustris, & solo nutu Abbatis revocatur ad claustrum non debet esse solus, ut cum socio aliquem stabilitatem claustris fervet. Et idem dicit de Regulari Canonico. Quam glossa distinctionem sequuntur hic Joannes Andreas n. 17. Card. n. 1. In q. opposit. Anchar. n. 32. q. 26. & Abbas supra in c. Monachi n. 3. & hic dixi in 3. notab. Quarta differentia est, quia Monachi Fundatores & Institutores habent Benedictum & Basilium quorum Regulam præferunt, ut in c. Permissum 12. q. 2. Card. hic n. 4. in 7. notab. Sed Canonici Regulares fuerunt ab initio nascentes Ecclesiæ, ut patet ex Constitutione Benedicti XII. quæ incipit Ad decorem Ecclesiæ, edita Idibus Maii, Pontificatus anno quinto in Bullar. tom. 1. pag. 196. ubi legitur Religionem Canonorum Regularium Ordinis Sancti Augustini à Christi Religiosis Discipulis in primitiva Ecclesiæ Sacris Institutionibus stabilitam. Eos enim Alexandria Sanctus Marcus instituit, ut per Colleg. Paduan. conf. 2. quod habetur post consil.

Card. Zabarell. n. 13. 14. & 15. & seqq. & Caccialup. conf. 4. post consilium ejusdem Cardinalis n. 5 & seq. & propterea in Processionibus & aliis publicis actibus hæc Religio præcedit omnes alias Religiones & primum locum obtinet immediate post Clerum secularem, ut declaravit Pius V. in Constitutione Cum ex Ordinem 1570. 10. Kalend. Januarii in Bullar. tom. 2. pag. 324. in hæc verba. Universi Canonici Regulares Ordinis Sancti Augustini Congregationis Lateranensis qui ab Apostolis originem traxerunt, quique ab eodem Sancto Augustino eorum Reformatore iterum per reformationis viam mundæ geniti merito præcedere possunt se omnes alias personas Ecclesiasticas tam seculares quam Regulares in Processionibus & aliis actibus publicis præcedere debere. Cum tamen non liceat membra à Capite separare & c. Canonici prædicti statim ipsum Clerum secularem non exemptum subjequi, dum ipsi subsequendo præcedunt, dum vero præcedendo præcedant solum, immediate sequi debere declaramus. Et eodem modo, cum controversia super præcedentia inter prædictos Canonicos & Congregationem Cassinensem diu ventilata fuisset & in Concilio Tridentino renovata, cumque tres Cardinales à Pio IV. deputati retulissent se comperisse ex pluribus litteris Apostolicis diversisque aliis documentis, rationibus & probationibus ipsos Canonicos fuisse & esse de illis Clericis à Sancto Augustino, qui in d. Sanctis Apostolis instituti idem Pius V. ipsi Canonici præcedentiam adjudicavit in Constitutione Sedi Apostolicæ 18. Februarii 1564. in Bullar. tom. 2. pag. 106. licet Caccialupus d. conf. 4. n. 2. dicit eos fuisse institutos tempore Beati Augustini & eorum habuisse à Nazareth quibus committerentur Sancta Sanctorum, allegans Joannem de Deo in suo Opusculo de dispensat. & addens sub dubio aliquos ab eo relatos n. 39. tenere originem duxisse à Rusto seu Ivone apud Francos tempore Ludovici Imperatoris & in Italia prope Mediolanum ex præcepto Alexandri & num. 50. appellatam fuisse Congregationem Frisonariam seu Frisonem & plenius in fin. conf. numero 59. ubi de multiplicitate eorum origine.

Regulariter tamen, ut prædiximus, Monachi & Canonici Regulares eodem jure censentur. Unde quamvis Feder. de Sen. conf. 25. Casus talis est. Quidam fuit promotor, consuluit Constitutionem Clementis V. in Clement. 1. §. Ceterum de stat. Monach. quæ statuitur ut Priores Conventuales infra annum ad Sacerdotium promoveri debeant, non habere locum in Præpositis Canonorum Regularium, cum de ipsis non loquatur, sed de Monachis & pro hac parte plurimum stringat hæc Decretalis, ubi ponderatur idcirco Canonicos Regulares non comprehendi in prohibitione Concilii Lateranensis, quia in illa de Canonis Regularibus qui Regulæ inserviunt laxiori specialiter non cavetur, tamen ejus consilium refellit Petrus de Tuderio cujus dictum haberetur insertum post idem consilium Federici, eo quod licet Constitutio illa loquatur de Monachis, tamen idem intelligendum in Canonis Regularibus, cum idem jus regulariter sit in utroque & allegat textus hic & c. dist. 81. dist. nec obstat secundum eum quod Constitutio quæ loquitur de aliquo Ordine Mendicantium non porrigatur ad alium Ordinem in quo non sit eadem ratio ut notatur in c. Constitutionem de Regular. lib. 6. quia illud intelligitur quando expresse de aliquo Ordine loquitur, cujus appellatione alii Ordines non veniunt. Secus ubi generaliter loquitur de Monachis, quia tunc omnes veniunt etiam Canonici Regulares, cum ipsorum Monachorum appellatione prædicti Canonici continentur ut in iuribus prælegatis. Et ejusdem opinionis fuit Lepus Abbas ad consultationem Feder. in 8. res. data Federico in consilio ejusdem Federici 88. Verum hæc responsio Petri de Tuderio non placuit Federico, quia dicta Constitutio solum habet locum in Monachis nigris. Unde hic dicit Ordinis seu Religionis hujusmodi. Et quamvis jura generaliter loquentia de Monachis ut Religiosis habeant locum in Canonis Regularibus, tamen jura generaliter prodita circa Monachos nigras in Canonis Regularibus locum non habent, & argumentum à simili vel ab identitate rationis non habet locum in his quæ exorbitant à jure communi. Ad hoc glossa notab. in d. c. Constitutionem in verbo Prærogamus de Regul. lib. 6. glossa in cap. Quæ à jure de reg. jur. eodem libro; & Bartolus in Extravaganti Quasi sint rebelles. §. Transit n. 3. & in hoc tandem residet Feder. cujus consilio etiam se subscripsit Joannes Andreas.

Tertiò nota ex illis verbis Et per antiquos Canones etiam Monachi possunt ad Ecclesiarum Parochialium regimen in Presbiteros ordinari. Monachos de jure communi assumi posse ad regimen Parochialium Ecclesiarum. Et signa casum in quo possunt assumi, scilicet propter Officium prædicandi quod in multis est privilegiatum & specialiter in hoc secundum Host. hic n. 8. & in summa hoc tit. §. Utrum populum qui allegat.

ad hoc cap. 1. & 2. 58. diff. & cap. Quorundam 74. diff. Item tenent Joannes Andreas & Paulus in Clem. 1. in glossa in verbo *Seculare de elect.* Ceterum in hoc maxima est inter Doctores varietas opinionum quae recenset Antonius de Butr. in cap. *Monachi*, n. 16. supra eod. & Rota decis. 261. incipien. In Religioso, aliis 5. de jur. patr. in novis, videtur residere in hac sententia, ut in Monacho assumendo ad curam animarum hodie sicut olim necessaria sit dispensatio, & forte Papalis propter celebre Concilium Lateranense in d. c. *Monachi*, contra quod Episcopi dispensare non possunt. Communitatem tamen tenetur Monachum de jure ex causa utilitatis de Abbatis consensu ab Episcopo promoveri posse. id Parochialem Ecclesiam sine dispensatione, dummodo cum eo habitet alius saltem Monachus, ut hic per gloss. in verb. *Regimen*. Host. n. 8. post Hug. Bertrand. & Goffred. quos citat Joan. Andr. n. 14. Henric. Boich. n. 15. Butr. n. 11. Card. n. 11. quæst. 1. Anchar. n. 6. & 11. Joan. de Aran. n. 6. 8. & 9. Feder. de Sen. cons. 136. *Factum tale est per tot. Roch. de Curte de jure patr. in verb. Honorificum quæst. 4. n. 8. Lambert. col. tract. lib. 2. part. 1. q. 7. art. 19. d. n. 13.* & de communi opinione testatur Abbas hic n. 7. Quod tamen intelligi si Parochiales sint à Monasterio distinctæ; si ceteri si cura incumbat ipsi Monasterio, quia tunc Monachus nullo modo præfici potest curam animarum personarum secularium, sed cura ipsa exerceri debet per Presbiterum secularium, ut est textus in cap. 1. & ibi scripti plenissime, infra de Capell. Monachor. Verum an hac procedat post Concilium Tridentinum dicam in proxima questione.

Quæro, an hodie sit locus dispositioni hujus Decretalis, adeo ut Canonici Regulares præfici possint Parochialibus Ecclesiis etiam secularibus cum locio sui Ordinis, si commode fieri possint.

14. Congregatio Lateranensis Canonicorum Regularium proposuit olim Sacra Congregationi Concilii se in Civitate Cremonensi habere Monasterium S. Petri de Pado, cui unitæ sunt plures Parochiales, ex quarum fructibus aliter magna familia tam Sacerdotum, quam Clericorum juvenum, qui velut in Seminario quodam bonas litteras edocentur. Insuper novam à fundamentis ædificat Ecclesiam magno sumptu. Solvit etiam per plures taxas sibi à Congregatione impostas, quarum summa excedit ducatorum mille. His non obstantibus Cardinalis Borromæus in visitatione d. Civitatis decrevit Vicarium perpetuum in una dictarum Ecclesiarum pro seculari Presbitero, amoto Parocho regulari, quod tendit in maximum Monasterii damnum, quando longe minori expensa vivunt Regulares in dictis Parochialibus. Unde non poterunt postea, si Vicarii regulares erunt, tot onera perferre. Et propterea S. Congregationem adierunt pro remedio dicentes de jure communi licere obtinere beneficia secularia Curata Canonicis Regularibus absque dispensatione Papæ, vel Episcopi, nec licere Episcopo amovere eorum Vicarios Regulares ab ipsi in dictis Parochialibus deputatos, quæ eis sunt pleno jure etiam quoad spiritualia subiectæ. Die 17. Octobris 1575. Congregatio publica censuit dicendum partibus ut informant Sacram Congregationem ut videatur de jure, quia jure veteri Canonici Regulares sunt capaces Parochialium secularium, c. *Quod Dei timorem*, & ibi gloss. in ver. *Regimen de statu Monach.* Et Concilium non prohibuit quin Canonici Regulares possint uti hoc jure veteri, & habere Parochiales, nisi quando translati, c. 11. sess. 14. Sed videtur obitare c. 7. sess. 7. quando agitur de unitis, quia vult provideri curæ earum per Vicarios ab Episcopo deputandos. Et ita Congregatio intellexerat tempore Pii V. Item Pius V. in Bulla 47. indulget omnibus Regularibus nominationem Vicarii perpetui cum approbatione Episcopi, & Mendicantibus, & Canonicis Regularibus indultus ut in unitis possint nominare ex seipsis non Vicarios perpetuos, sed amovibiles; & Regulares Monachi idem possunt: sed nominant unum ex iis Vicarium amovibilem approbatum prius ab Episcopo cum aliis quatuor Monachis. Sed Bulla Pii V. redacta est ad terminos Concilii; unde si jure non possunt, agendum cum Sanctissimo pro gratia, exemplo Pii V. Deinde eadem Congregatio generalis censuit referendum Sanctissimo Canonicis Regularibus jure veteri esse capaces Ecclesiarum Parochialium, d. cap. *Quod Dei timorem*, & à Concilio id non caveri, nisi quando translati, d. c. 11. sess. 14. Tamen obitare, quod in unitis quando eriguntur Vicarii perpetui, est in arbitrio Episcopi apponere eos, vel alios. Item Pius V. indultus, ut possent Canonici Regulares & Mendicantes nominare unum ex iis, qui prævio examine essent Vicarii amovibiles tantum Superiorum. Sed hæc Bulla Pii V. redacta est ad terminos Concilii, tamen pro eis facit jus vetus.

15. Die 1. Decembris 1575. Sanctitas sua, audita relatione visa est sentire Concilium, cap. 7. sess. 7. non ita clare dare arbitrium Ordinatio ponendi quos velit Vicarios perpetuos, etiam ad exclusionem regularium, qui alio idonei essent. Tamen postea inclinabat in sententiam illam, ut Ordinarius haberet & hoc arbitrium ut alia Congregatio senserat. Et

licet Bulla Pii V. aliud statuerit; tamen quia est redacta ad terminos Concilii videbatur persistere in ista reductione. Nihilominus cum audisset regulares perpetui multa damna ex impensis faciendis in secularibus Vicariis, mandavit ut si Monasterium non erat valde pingue, ferebrentur litteræ ad Cardinalem S. Præsed. visum esse Sanctissimo, ut si ex regularibus inventariis aliquis idoneus ad hanc curam exercendam, eum assumat potius, quam secularē & Vicarium amovibilem constituat arbitrio Superiorum suorum. Id tamen non per viam Constitutionis generalis, sed per specialem provisionem in hoc casu & per privatas litteras. Postea vero generaliter fuit questum, an Canonici Regulares de licentia sui Generalis possint assumere curam animarum tam ad tempus, quam perpetuū Die 8. Julii 1581. Sanctissimus D. N. Gregorius XIII. noluit licere illis regularibus etiam de licentia sui Generalis absque permisso Summi Pontificis assumere curam etiam ad tempus, multoque minus beneficium Curatum in titulum, ita reperi adnotatum in libris publicis S. Congregationis, cap. 18. sess. 24. pag. 99. Et subinde cum Canonici Regulares Lateranenses pererent & sibi liceret cum licentia sui Generalis obtinere beneficia curata in titulum vel ad tempus & res à Congregatione delata esset ad Sanctissimum, Sanctitas sua abivit.

Ex his patet Canonicos Regulares, hac decretali non obstante, hodie assumi non posse ad regimen Parochialium Ecclesiarum absque dispensatione Romani Pontificis.

Unde inferitur primò ut multò minus assumi possint ad curam animarum personarum secularium regulares aliorum ordinum; nam in Canonici Regularibus ex multorum sententia speciale erat ut possent præfici Parochialibus secularibus quæ regulæ intersunt laxiori; & propterea non comprehendebantur in prohibitione Concilii Lateranensis, ut hic deducitur. Quare si Canonici Regularibus non licet amplius obtinere Parochiales in titulum vel ad tempus propter Decretum Gregorii XIII. longè minus id licebit aliis regularibus in ditionem ordinum. Hinc cum fuerit questum, an regularis possit præfici curæ animarum ab Episcopo sine dispensatione Apostolica; Sac. Congregatio Concilii censuit non posse, nisi accedente dispensatione quæ non videtur concedenda, nisi instante Episcopo pro necessitate vel utilitate Ecclesiæ. Et alias consulta an Ecclesiæ Parochiali ex necessitate, nempe ob penuriam Sacerdotum, regularis perpetuus possit præfici, respondit permitti posse, ita ut deducto victu, quod reliquum fuerit reddatur in utilitatem Ecclesiæ & pauperum convertatur. Ob id autem necessariam esse hodie dispensationem contra opinionem antiquarum Doctorum, quod ita de se ipsis servari consuevit. Quod si magis placuerit Sanctissimo postea quod petitur ad tempus concedi, quod scilicet Episcopus provident de Clerico seculari nihil tamen concedendum, nisi instante Episcopo pro necessitate vel utilitate Ecclesiæ.

Inferitur secundo ut regulares multò minus obtinere possint beneficia secularia non curata, puta Canonici in Collegiata Ecclesia seculari, aut beneficium simplex, id enim etiam jure veteri prohibitum erat ut est expressum in cap. *Super eo de Regular.* ibi, nec amplius in Ecclesiis secularibus debent assumi, ne contra votum, quod Domino fecerunt, venire probentur & in cap. *Placuit* 16. q. 1. ibi, nec ad Ecclesias seculares transire. Et de Præbenda in Ecclesia Collegiata Canonicorum secularium tenent Host. in summa hoc tit. 5. *Utrum populum*, Joan. Calder. hic & post eum Cardin. in 5. quæst. num. 14. vers. *Si autem assumitur ad Canoniam*, quia homines disparis professionis non debent simul in eisdem Ecclesiis sociari, cap. *Id nova* 16. q. 7. Ad hoc Clement. 1. de elect. Neque obstat, cap. *Quorundam* 74. diff. quia Ecclesia Stracunana ad quam transivit, ibi Monachus, erat etiam Monachorum, ut ibi notatur. Neque hoc casu valet Episcopi dispensatio secundum Cardinalem. Et de Ecclesia non Collegiata seu beneficio simplici tradit Federic. de Sen. cons. 136. *Factum tale est sub n. 3. vers. Sed fortius obstat*, Joan. Calder. & Cardin. ubi supra. Et ita secundum Cardinalem intelliguntur textus in cap. *Si cuius*, & cap. *Alia cum duobus* seq. 16. quæst. 1. & probatur in d. c. *Super eo de Regular.* & in Clem. 1. ibi, *Clericis secularibus*, secundum Joan. Andr. & Paul. de supple. neglig. Prælator. & in hac Decretali à contrario sensu. Cessat enim in his beneficiis ratio curæ animarum, propter quam regulares jure veteri poterant ad Ecclesias seculares assumi secundum Card. Item promotus ad simplex remanet Monachus claustralis; & sic alteratur status beneficii; quod fieri non debet, cap. 1. §. *Ad hoc cum sua glossa supra eod.*, ut per Federic. de Sen. dist. cons. 136. ad finem. Et ita etiam in Canonico Regulari alius respondit Gregor. XIII. nam cum dubitaretur, an Canonici Regularis esset capax beneficii simplicis, Sac. Congregatio dixit videri incapacem, quia c. *Quod Dei timorem*, loquitur de Parochiali, agendum tamen cum Sanctissimo. Die 23. Julii 1578. Sanctitas sua dixit, licet Tridentinum Concilium non prohibuisset regulares obtinere

seculare

De Statu Monach. c. Quod Dei timorem.

seculare beneficium & Concilium Lateranense sub Leone ad concordatam tantum restringeretur; tamen jux communi oblatore quod commisi in Parochialibus dispensat, d. c. *Quod Dei timorem*. Hic autem agitur de simplicibus.

10. Ex factio questum est, an Clemens obtinens in Commendam Prioratus S. Joannis Ordinis S. Augustini Canonicorum Regularium Aquen. Diocesis, cui animarum cura personarum secularium incumbit, teneatur in dicto Prioratu residere & curam animarum per seipsum exercere.

11. Jam S. Congregatio Concilii declaravit Commendatarios non teneri residere, si animarum cura Sacramentalis soli Conventui incumbat, non autem personæ Commendatarii; declarationem ad se relata approbavit Gregor. XIII. ut scripti latè in cap. 1. infra de Capell. Monachor. In commendatis autem Ordinibus S. Basilii vel S. Benedicti cura indistincte dicitur incumbere Monasteriis, quia Monachi in eis degentes in Congregatione prohibentur curam populi exercere ut est textus in d. c. 1. & ibi notant Butr. Abb. & communiter Doctores. Valet enim argumentum, Monachi sunt incapaces curæ; ergo cura ipsi non incumbit, sed Conventui; ut hoc notat Abb. n. 5. Mandos. cons. 20. num. 9. Rota in recent. decis. 154. n. 2. in fin. par. 2. Atque ita cum cura animarum ante commendam non incumbere Abbati titolari, nec postea dicenda est incumbere Commendatario, qui in locum Abbatis est subrogatus, cum Commenda non mutet statum beneficii, Cemin. consil. 8. n. 8. vers. *Quia non est necesse*, Sarmen. in reg. de infirm. quæst. 13. & sæpius decidit Rota. Ideoque in Commendis dictorum Ordinum multoties respondit Sac. Congreg. Commendatarios non teneri residere, sed curam esse per Presbiteros seculares exercendam.

Verum hoc argumentum non procedit in Canonici Regularibus, cujus ordinis est Prioratus, de quo agitur, quia ipsi de jure præfici possunt Ecclesiis Parochialibus ut est casus in hoc cap. ubi decretum Lateran. Concilii, quo Monachi prohibentur præfici Parochialibus Ecclesiis declaratur non habere locum in Canonici Regularibus, qui quamvis à Sacerdotum Monachorum consortio non putentur separati, regulæ tamen intersunt laxiori. Unde hoc casu opus est, ut Commendatarius præbet curam esse penes Conventum ex aliquo alio capite, nam cum non ad sit in Canonici Regularibus incapaces, quæ arguitur curam esse penes Conventum, non penes ipsos; probatio ex hoc capite non relevat, cum non concludat per se, cap. *In presentia* & ibi Dec. in 13. notat. sup. de probat. Rota decis. 160. num. 8. & decis. 226. n. 2. per. 1. recent. Gregor. XV. decis. 162. n. 9.

12. Quamobrem Commendatarius ad probandum animarum curam ante Commendam non incumbere Priori & Canonici sed Conventui, adducit privilegium Sixti IV. & Julii II.

quibus indulgetur, ut Congregatio Canonicorum Lateranensium, seu illius Canonici per se, aut per Presbiteros seculares vel regulares ad ipsorum nutus deputandos & amovibiles animarum curam Parochialium Ecclesiarum Parochialium hujusmodi exercere possint & valeant. Ex hoc autem quod Prior possit curam per alium exercere, rectè inferitur ut Prior non sit Curatus, ut in terminis de Priori regulari tradit Cardin. in Clem. *Ne in agro*, §. *Ceterum in secunda opposit.* post Paul. ibi, *de statu Monach.* per textum in c. *Super eo de præbend. lib. 6.*

Et quamvis aliis deputatio Vicarii amovibilis arguat curam esse penes deputantem ut jam censuit S. Congregatio & est decis. Bignonetti 21. n. 2. de præbend. tamen hoc procedit in Presbiteris secularibus, non autem in regularibus. Deputatio enim Vicarii amovibilis potius arguit curam esse penes Ecclesiam & Conventum ut per Cardin. loc. cit. & satis conitatur ex decreto Tridentini Concilii, cap. 11. sess. 25. de Regular.

Deinde hoc probat Commendatarius, quia Priores olim non erant perpetui, neque intulati in hujusmodi Prioratibus, sed potius obedientiarum & claustrales juxta dictam Clem. *Ne in agro*; ergo non erant Curati, aut sponsi Ecclesiæ; etenim ad hoc requiritur, ut sint perpetui, ut notant gloss. in Clem. *Dudum*, Statuimus, in verb. *Impedant de sepultur.* & ibi Cardin. in §. *Ac deinde* n. 9. Vitalin. in §. *Verum* n. 3. Mandos. in reg. 20. q. 2. n. 4. & alii relati à Gonzal. ad regulam de mensibus in gloss. 6. num. 40. 36. 42. 93. & 97.

Unde cum cura penes illorum personas non esset, neque penes Vicarios amovibiles, necessarium sequitur ut esset penes Ecclesiam vel Conventum, quo casu intrat declaratio S. Congregationi relata superius, ut Commendatarius residere non teneatur; cum cura personæ ipsius non incumbat.

Ceterum adhuc superest difficultas, quia in dicta Religione Prioratus sunt in duplici differentia; quidam sunt Conventuales, & in his cura potest etiam per alios exerceri, juxta indultum Sixti IV. & Julii II. & locum habent omnia supra dicta.

Quidam vero sunt Prioratus nuncupati & hi conferuntur in titulum Canonici Regularibus, qui teneantur residere & curam per seipsos exercere ad præscriptum hujus Decretalis. Orator autem nondum docuit suum Prioratum esse conventuale, nisi ex conjectura, quod centum ab hinc annis illius Prior accessit ad Capitulum Generale. Sed ubi concludenter probasset hanc Conventualitatem posset responderi, eum non teneri in Prioratu residere, quamvis habeat curam personarum secularium, sed curam ipsam esse exercendam per Presbiterum secularem ab Ordinario approbandum.

DE STATU MONACHORUM.

Idem Innocentius III. Abbati & Conventui Sublacen.

CAPUT VI.

Cum ad Monasterium Sublacenn. & infra. Firmiter inhibuimus, ne quis de cetero Monachorum, lineis camisiis uteretur, & infra. Prohibemus quoque districtè in virtute obedientiæ, sub obreftatione divini judicii, ne quis Monachorum proprium aliquo modo possideat, sed si quis aliquid habeat proprii, totum in continentem relinquit. Si vero post hoc, proprietatem aliquam fuerit deprehensus habere, regulari monitione præmissa, de Monasterio expellatur, nec recipiatur ulterius, nisi penitentia fecundum Monasticam disciplinam: quod si proprietatem apud quemquam inventa fuerit in morte, ipsa cum eo in signum perditionis, extra Monasterium in sterquilino subterretur: secundum quod beatus Gregorius narrat in Dialogo se fecisse: unde si quidquam alicui fuerit specialiter destinatum, non præsumat illud accipere, sed Abbati, vel Priori, vel Cellerario assignetur. In oratorio vero, refectorio, & dormitorio continuum semper silentium observetur. In claustris quoque certis horis, & locis, secundum antiquam consuetudinem Monasterii, laudabiliter observatam.

Fagnan. in III. Lib. Decretal.